

Treball de Recerca

L'evolució del rol femení als contes infantils

Estudi del rol femení en una mostra de contes infantils

Grup: 2n Batxillerat
Pseudònim: Aimia

Les princeses cavaller tenen les mans plenes de nafres
de tant treballar la terra, saltant murs, pujar als arbres.

Volen com ocells,
estan de guàrdia per si arriben ells.

S'enamoren com salvatges,
són panteres pels hostatges.

Que el que volem en aquest món són més princeses oceanes,
que cridin i es banyin transparents i despullades.

Que el seu mar ple d'onades netegi l'odi i el rancor.

Quin honor formar part d'aquesta tribu eclèctica,
dialèctica, pacífica, però parla'ns amb respecte.

Que és difícil ser filla d'una societat infecta.

Per elles tot es mira, no existeixen els defectes.

I si creus que és ficció,
només tenim una opció,
que fa massa temps que em dura el desig irrefrenable
que el món sigui una plaga de princeses indomables.

Clara Peya, *Oceanes* (2017)

1. ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. ÍNDEX DE CONTINGUTS	3
2. INTRODUCCIÓ.....	7
2.1. TEMA I OBJECTE D'ESTUDI	7
2.2. MOTIVACIÓ I JUSTIFICACIONS	7
2.3. HIPÒTESIS I OBJECTIUS.....	8
2.4. METODOLOGIA I ESTRUCTURA.....	9
2.5. AGRAÏMENTS	10
3. MARC TEÒRIC.....	11
3.1. LA LITERATURA INFANTIL: QUÈ ÉS?	11
3.2. HISTÒRIA DE LA LITERATURA INFANTIL.....	13
3.3. AUTORS RELLEVANTS EN L'ANÀLISI DE CONTES	19
3.3.1. Vladímir Propp.....	19
3.3.2. Adela Turin	20
3.4. IMPORTÀNCIA DE LA LITERATURA INFANTIL EN ELS INFANTS.....	20
3.5. El sexisme.....	24
3.5.1. Què és el sexisme?	25
3.5.2. Tipus de sexisme	25
3.5.2.1. Tipus de sexisme segons a qui va dirigit	25
3.5.2.2. Tipus de sexisme segons com s'expressa	26
3.5.3. Com trobem sexisme als contes?	27
3.6. La coeducació	29
4. MARC PRÀCTIC	31
4.1. JUSTIFICACIÓ DE LA PLANTILLA.....	31
4.1.1. Personatges	31
4.1.2. Referències socials.....	31
4.1.3. Tasques	32
4.1.4. Emocions	33
4.1.5. Llenguatge	33
4.2. ANÀLISI DELS CONTES.....	33
4.2.1. Dècada dels anys 40	34
4.2.1.1. Personatges	34
4.2.1.2. Referències socials	34

4.2.1.3. Tasques.....	34
4.2.1.4. Emocions.....	35
4.2.1.5. Llenguatge.....	35
4.2.2. Dècada dels anys 50	35
4.2.2.1. Personatges.....	35
4.2.2.2. Referències socials	36
4.2.2.3. Tasques.....	36
4.2.2.4. Emocions.....	37
4.2.2.5. Llenguatge.....	37
4.2.3. Dècada dels anys 60	37
4.2.3.1. Personatges.....	37
4.2.3.2. Referències socials	38
4.2.3.3. Tasques	38
4.2.3.4. Emocions.....	39
4.2.3.5. Llenguatge.....	39
4.2.4. Dècada dels anys 70	39
4.2.4.1. Personatges.....	39
4.2.4.2. Referències socials	40
4.2.4.3. Tasques.....	40
4.2.4.4. Emocions:	41
4.2.4.5. Llenguatge.....	41
4.2.5. Dècada dels anys 80	41
4.2.5.1. Personatges.....	41
4.2.5.2. Referències socials	42
4.2.5.3. Tasques.....	42
4.2.5.4. Emocions.....	42
4.2.5.5. Llenguatge.....	43
4.2.6. Dècada dels anys 90	43
4.2.6.1. Personatges.....	43
4.2.6.2. Referències socials	43
4.2.6.3. Tasques.....	44
4.2.6.4. Emocions.....	44
4.2.6.5. Llenguatge.....	44
4.2.7. Dècada del 2000 al 2010	45
4.2.7.1. Personatges.....	45
4.2.7.2. Referències socials	45

4.2.7.3. Tasques.....	46
4.2.7.4. Emocions	46
4.2.7.5. Llenguatge.....	46
4.2.8. Dècada del 2010 al 2018	47
4.2.8.1. Personatges	47
4.2.8.2. Referències socials	47
4.2.8.3. Tasques.....	48
4.2.8.4. Emocions	48
4.2.8.5. Llenguatge.....	48
4.3. CONCLUSIONS	51
5. ANNEXOS.....	55
5.1. LES CLASSIFICACIONS DE VLADÍMIR PROPP.....	55
5.1.1. Les set esferes d'acció de Vladímir Propp	55
5.1.2. Funcions de Vladímir Propp:.....	55
5.2. TAULES DE LA PART PRÀCTICA.....	57
5.2.1. Taula d'anàlisi de contes.....	57
5.2.2. Taula de conclusions	70
6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	75
6.1. BIBLIOGRAFIA.....	75
6.2. WEBGRAFIA	76

2. INTRODUCCIÓ

2.1. TEMA I OBJECTE D'ESTUDI

Des de l'edat mitjana, s'utilitza el recurs dels contes per ajudar els infants a desenvolupar-se amb el món que van descobrint. Aquests contes han anat evolucionant amb el pas dels anys, no només en la seva estructura, sinó que també ha canviat el seu contingut, amb tot el que això suposa, fins a arribar als contes actuals que tots i totes coneixem.

Per altra banda, també podem observar una clara evolució en la importància que prenen les dones a la societat.

Així doncs, aquest treball pretén estudiar el reflex d'una evolució feminista mitjançant els contes i, així, observar quin rol s'ha ensenyat als infants que té la dona a la societat, compararlo amb el que s'ensenyava actualment i comprovar si aquest és adient en una societat igualitària i justa, tal com és una societat feminista.

2.2. MOTIVACIÓ I JUSTIFICACIONS

Recentment assistia a actes feministes on es reivindicava la importància de les dones en la societat on vivim i on es destacaven les nombroses situacions on se'ns considera inferiors i, per tant, on la figura de l'home es considera més important que la nostra. Això em va portar a pensar que, encara que la feina de prendre consciència del que succeeix en temes de gènere quan ja som grans és molt important, potser el que encara seria més important és educar a tots aquells i a totes aquelles que formaran la societat del futur, per tal de crear, des del principi, una societat feminista.

Va ser aleshores quan em vaig adonar que un dels factors que pren més rellevància en el desenvolupament de l'infant són els contes i em va sorgir la motivació per saber quin rol s'ensenyava als infants que té la dona a la societat.

A més a més, encara que considero que ens queda molt per aconseguir una societat feminista, també crec que la figura femenina ha progressat molt en els darrers anys.

És aquí on apareix la meva motivació per saber com ha avançat el rol femení als contes infantils i, a més a més, poder analitzar quin és el rol que adoptem les dones en un mètode d'aprenentatge tan comú com són els contes.

2.3. HIPÒTESIS I OBJECTIUS

Abans de començar a fer el treball vaig fixar uns objectius i unes hipòtesis i, en acabar-lo, he hagut de comprovar i valorar si s'han complert o no.

Les hipòtesis que vaig plantejar són les següents:

- Hi haurà una evolució notable en el rol que adopten els personatges femenins als contes al llarg de les dècades estudiades.
- Els contes que es publiquen actualment no es podran considerar adients en una societat feminista, ja que es veuran condicionats per una societat patriarcal, és a dir, trobarem que els personatges masculins prendran més importància en la història que els personatges femenins.

I els objectius que m'he marcat a l'hora de fer el treball són els següents:

- Valorar l'evolució de la figura femenina en els contes infantils occidentals (principalment de Catalunya i Espanya) pensats per a lectors de cinc a set anys. Els contes analitzats seran dels anys quaranta fins a l'actualitat.
- Identificar quina importància pren la dona als contes infantils, relacionar si el rol social que té es veu reflectit en els contes i, per tant, que s'ensenya als infants.
- Avaluar si els contes es troben lliures de sexisme.

2.4. METODOLOGIA I ESTRUCTURA

Per fer aquest treball he utilitzat diferents metodologies depenent del marc en què estigués treballant. Al marc teòric he utilitzat diferents tècniques d'extracció d'informació.

Principalment, per explicar els conceptes teòrics, la informació ha estat recercada a pàgines web especialitzades en el tema. També l'he extret de llibres confeccionats per autors, generalment pedagogs, pedagogues i mestres.

Pel que fa a la part pràctica, m'he basat en informació que havia buscat durant la part teòrica per tal de realitzar una taula que m'ha ajudat en l'anàlisi dels contes. Els contes els he extret, principalment, de veïns/es, amics/gues i coneguts/des que me'ls han deixat, a més a més d'aquells que he anat a buscar a biblioteques.

El treball que esteu a punt de llegir ens explica, primer de tot, en què consisteix la literatura infantil. Seguidament, es fa un breu repàs per la història de la literatura infantil: les etapes i els canvis que ha sofert. A més a més, es comenta algun personatge que ha estat rellevant en l'anàlisi de contes. A continuació, es fa una explicació que presenta la importància que té la literatura infantil en el desenvolupament dels infants. Es conclou el marc teòric amb l'explicació del terme "sexisme", com es troba aquest en els contes i, per finalitzar, un nou mètode educatiu lliure d'aquest sexisme: la coeducació.

Al marc pràctic, s'explica l'elecció dels contes que s'han analitzat així com la taula utilitzada per analitzar-los (què s'ha tingut en compte i com s'ha valorat).

Per últim i més important, podrem llegir l'anàlisi de cada conte i la comparació d'aquests per veure l'evolució del rol femení al llarg dels anys estudiats.

Es clausura el treball amb les conclusions extretes mitjançant l'evolució observada i la comprovació del compliment de les hipòtesis i dels objectius marcats prèviament.

2.5. AGRAÏMENTS

Per acabar aquesta primera part del treball, m'agradaria agrair el suport i l'ajuda que m'han brindat diferents persones al llarg d'aquests mesos.

Començant per la meva tutora que, sens dubte, és la persona que més m'ha ajudat a l'hora de confeccionar el treball: definint les parts, aclarint i explicant millor alguns conceptes que no quedaven clars, suggerint altres maneres d'enfocar alguns apartats del treball i, quan m'han faltat contes d'alguna dècada, la difusió que ha fet entre mestres per tal d'aconseguir-ne algun i poder completar la part pràctica.

També m'agradaria donar les gràcies a totes aquelles persones que m'han cedit els contes infantils perquè els pogués analitzar i poder realitzar el marc pràctic, i així, desenvolupar el que, realment, és l'essència del meu treball de recerca.

Per últim, l'agraïment més sincer a la meva família. Al meu pare i a la meva mare que s'han bolcat al treball, ajudant-me i fent-me costat quan era necessari, així com fent tocs d'atenció quan el treball de recerca passava a ser un segon pla. Agrair, també, al meu germà, per les estones en què m'ha ajudat i ensenyat a treballar amb l'Excel, així com al seu suport incondicional.

A tots/es ells/es, el meu sincer agraiement; i espero que tots els que esteu a punt de llegir el treball el gaudiu tant com ho he fet jo realitzant-lo.

3. MARC TEÒRIC

3.1. LA LITERATURA INFANTIL: QUÈ ÉS?

A l'inici del treball vaig considerar oportú concretar què era la literatura infantil per poder introduir-me en el tema i començar a treballar-hi còmodament des del principi. A continuació, llegireu una breu definició del que és la literatura infantil, quan es va diferenciar de la resta de literatures i els tipus que podem trobar.

La literatura infantil, doncs, es podria definir com aquell conjunt d'obres escrites i pensades per a ser llegides per a infants.

No es va diferenciar la literatura infantil de l'adult fins a finals de l'Edat Moderna i, encara que aleshores es va vincular aquesta diferenciació a la relació de l'adult amb l'autor i l'infant amb el lector, no es consideren unes etiquetes unànimes, ja que algunes obres que ara es consideren per a infants van estar, primerament, escrites per a adults. Per tant, no tots els llibres que s'ofereixen per a infants són literatura infantil i, d'aquesta manera, els nens i les nenes també poden llegir literatura adulta o adaptacions d'aquesta.

Miguel Delibes, escriptor espanyol, va proposar un model descriptiu per a identificar la literatura infantil i, actualment, n'és un dels més autoritzats en l'àmbit espanyol; es basa en l'adjudicació de tres característiques: un tema adequat, linealitat (és a dir, amb un fil argumental senzill perquè la història sigui fàcil de seguir) i brevetat.

Tot i que les tres característiques anteriors, com he dit, són molt recurrents, una altra particularitat de la literatura infantil és l'absència de trets específics: no es concreten alguns elements de la història per tal de fer més fàcil la seva comprensió. Així doncs, comparant la literatura infantil amb l'adult, veiem que també és més senzilla argumentalment i lèxicament.

El procés de formació de la literatura infantil es considera diferent d'altres tipus de

literatura, és per això que s'ha establert una classificació especial:

- Literatura guanyada: engloba totes aquelles produccions que no van ser escrites pensant en els infants, sinó que, amb el temps, es van considerar més apropiades pels més menuts (contes tradicionals com la caputxeta vermella, romanços...).
- Literatura creada: ha estat creada, directament, pels infants (en forma de contes, poesies o obres de teatre, és el tipus de literatura que trobem més actualment).
- Literatura personalitzada: apareixen en forma de sèries que s'identifiquen perquè un personatge passa per diferents escenaris i situacions. La didàctica predomina sobre la literatura. Un dels exemples de literatura personalitzada és, per exemple, Les tres bessones, on les tres germanes passen per diferents conflictes que, finalment, resolen.

La literatura infantil que jo he analitzat a la part pràctica és, majoritàriament la literatura creada, ja que un cop es va prendre consciència de la necessitat i de la importància de la literatura en els infants, els autors es van començar a especialitzar i a escriure d'acord amb aquestes.

Fig. 1: Dibuix representatiu de la literatura infantil. Font: <https://www.biblogtecarios.es>

3.2. HISTÒRIA DE LA LITERATURA INFANTIL

Fer un repàs per la història de la literatura infantil va ser del tot necessari per a situar els contes analitzats en un temps de la història concret. A més, d'aquesta manera, he pogut escollir la dècada de la qual parteixo per començar l'anàlisi dels contes.

Fig. 2: Exemple d'un sil·labari espanyol. Font: urbatorium.blogspot.com

Durant l'edat mitjana i el Renaixement, l'accés a llibres era molt limitat, de manera que aquells que podien accedir a ells eren molt afortunats. Aleshores, però, els llibres infantils eren abecedaris (petits llibres que serveixen per ensenyar i aprendre a llegir) i sil·labaris: llibres amb el mateix objectiu que els abecedaris però basats en el mètode sil·làbic, és a dir, considerant la síl·laba un element fonamental de la paraula.

També hi havia els catons, que consistien en un recull de paràgrafs breus i frases llargues útils per exercitar la lectura dels principiants. Un altre llibre recurrent entre els infants eren els bestiaris: obres on es descriuen els trets representatius dels animals, reals o fantàstics, amb una finalitat didàctica o moral.

Lluny de relatar històries d'aventures, els primers contes infantils, pretenien donar lliçons morals que reflectien les creences de l'època.

Quan es va popularitzar la impremta, es van anar editant històries per a nens, que, fins aleshores, s'havien difós oralment com, per exemple, els germans Grimm.

A Espanya, es van fer la traducció de *Las Fábulas de Esopo* i *el Fabulario de Sebastián Mey* (1613), que reunia 57 faules i contes que donaven lliçons morals; aquestes obres tan semblants als bestiaris, van tenir molt èxit.

A Europa, ja ha fet 360 anys de l'aparició del que s'ha considerat el primer llibre per a infants. Va ser obra d'un mestre anomenat Joan Amos Comenius (nascut a la regió Bohèmia l'any 1592). Circumstàncies polítiques l'obligaren a moure's per diversos països d'Europa, on va escriure alguns llibres de pedagogia. L'any 1658, a Alemanya, va publicar un llibret que pretenia ensenyar l'idioma matern (alemany) i el llatí, acompanyant el text d'imatges del món i de la vida quotidiana. El llibre en qüestió es deia *Orbis sensualium pictus*, encara que tothom el coneix per l'*Orbis pictus* (El món pintat) i és considerat el primer llibre il·lustrat pensat per a infants de la història.

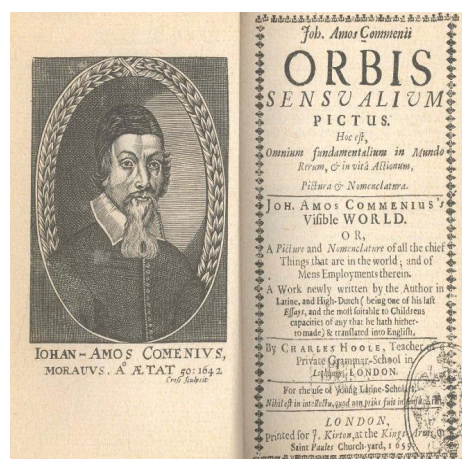

Fig. 3: *Orbis pictus*, primer conte que acompanya el text amb imatges. Font: blogs.20minutos.es

Quaranta anys més tard, el 1698, apareixia *Histoires et contes du temps passé avec des moralités* de Charles Perrault, un recull tant de contes populars francesos com narracions italianes, que es narraven als salons de l'aristocràcia, a París. Eren uns contes carregats de moralitat i s'explicaven per alligonar i prevenir dels possibles perills. Per exemple, la primera versió del conte de *La Caputxeta* acaba amb un llop que es menja la nena i no hi apareixen ni caçador ni càstig per a la bèstia ni festa final. Amb aquests contes, Perrault va introduir el món de les fades a la literatura infantil; alguns d'aquests són coneguts per gairebé tots els nens i les nenes, com *La Blancaneus*, *en Patufet*, *El gat amb botes*, *La bella dorment* i *La caputxeta vermella* entre molts altres.

Anys després, el 1719, surt a la llum *Robinson Crusoe*. Una novel·la commovedora, escrita a mà de Daniel Defoe. L'autor narra les peripècies d'un home que passa trenta-cinc anys sol en una illa, un jove rebel i gandul que patirà múltiples penalitats fins a esdevenir una bona persona. És una història moralitzant ben documentada en una època en la qual el comerç amb les colònies africanes i sud-americanes comportava encara l'intercanvi de quincalla i ganivets per or i esclaus.

Encara que *Robinson Crusoe* primer es va escriure amb la intensió que fos per a adults, així com

Els viatges de Gulliver (1726), ambdós van acabar recomanant-se per a infants i van suposar un increment en l'interès general per la literatura infantil.

Quan els contes ja no tenien només una intenció didàctica, es va concebre la idea que els nens no són adults en miniatura, sinó que tenen una concepció diferent del món i de la lectura, de manera que s'havia de crear una literatura adaptada a ells.

A principis del segle XIX, a partir del corrent del romanticisme, que va fer que la fantasia s'utilitzés més, es van publicar arreu d'Europa recopilacions de contes i de llegendes populars, transmeses, des d'aleshores, de manera oral de generació en generació.

A Alemanya, els germans Grimm (Jacob i Wilhem Grimm) són els encarregats de recollir tota la riquesa oral dels contes populars; aquests han arribat fins als nostres dies i encara es continuen reeditant. La col·lecció que ells van publicar s'anomena *Contes per la infància i la llar* (1812-1815) i, més tard, l'any 1857, es va augmentar la col·lecció i el resultat final es coneix amb el nom de *Contes de fades dels germans Grimm*; en aquests contes apareixen personatges que es van fer famosos arreu del món com la Blancaneus o en Barba Blava (en alguns casos, els contes d'uns escriptors coincideixen amb els contes d'alguns altres, com per exemple *La caputxeta vermella*, ja que es van basar en llegendes similars i en tradicions).

L'altra gran col·lecció de contes del segle XIX és *Contes per a nens* (1835), de Hans Christian Andersen: caracteritzat per la sensibilitat i la fantasia a l'hora de crear personatges tan diferents com *La sirenetta*, *L'aneguet lleig*, *La princesa i el pèsol*, *La venedora de llumins* o *El soldadet de plom*.

Perrault a França, els Grimm a Alemanya, Afanasiev a Rússia i Basile a Itàlia van recollir, com hem dit, les velles històries que anaven passant de boca en boca.

Entre els contes transcrits pels autors anteriors veiem *La Ventafocs*, *El gat amb botes* o en *Patufet*, de Perrault; *Hansel i Gretel*, *El llop i les set cabretes* o *Els set corbs*, dels germans Grimm. D'Afanasiev trobem *El gall de la cresta d'or* o *El soldat i la mort*, per exemple. I, per últim, *El Pentameró*, un llibre on Basile va recollir contes de fades populars italians.

Charles Dickens (1812), que ens va deixar *David Copperfield* i *Oliver Twist*; Julio Verne (1828), autor de nombrosos llibres que han estat devorats pels joves com *La volta al món en vuitanta dies* o *Miquel Strogoff* i Carlo Collodi (1883), autor de l'entranyable *Pinotxo*.

A Catalunya també hi ha hagut grans folkloristes que van saber recopilar les llegendes i els contes tradicionals. Caldria destacar la tasca de Jacint Verdaguer, Esteve Caseponce, Joan Amades, Bertran i Bros, Enric Valor o Jordi d'es Racó, entre altres folkloristes, etnògrafs o erudits que han conservat, de manera escrita, la memòria popular¹.

Dins la tendència fantàstica, se'n pot destacar un llibre únic i extraordinari: *Alícia al país de les meravelles*, publicat el 1865. El seu autor, Lewis Carrol (que va escriure el llibre per la filla d'un seu amic), a més d'escriptor, també era matemàtic, és per això que, com a resultat, obtenim aquesta barreja tan original de lògica i fantasia.

També s'ha de destacar el desenvolupament d'un nou corrent a la literatura infantil: la ciència-ficció. Va aparèixer el 1818 amb obres com *Frankenstein* de Mary Shelley, però eren obres que eren classificades per a adults. El principal representant d'aquesta tendència és Julio Verne, esmentat ja anteriorment, va descriure en les seves novel·les molts dels descobriments o invents que més tard es van fer realitat; això es veu reflectit a *De la Terra a la lluna* (1865) o *Vint mil llengües de viatge submarí* (1870).

Fig. 4: Portada del llibre *Frankenstein*. Font: www.bl.uk/collection-items

A Espanya, l'editorial Saturnino Calleja (fundada el 1876) es va encarregar de publicar i promoure les millors obres literàries infantils gràcies als *Contes d'en Calleja*, on hi van col·laborar els millors il·lustradors de l'època.

El segle XX va ser el de l'esclat del binomi literatura-infants. Però aquest esclat no es va produir fins als anys seixanta. Abans, les guerres, les crisis mundials i -a Catalunya- les dictadures i repressions culturals, van produir un període més aviat escàs pel que fa a la producció literària

¹ *Folklore de Catalunya* (1983) de Joan Amades; *Rondalles* (1986) de Jacint Verdaguer o *El rondallari català* (1989) de Pau Bertran i Bros, entre d'altres.

per a infants i joves. Durant aquests anys, però, es van publicar estudis com *Morfologia del conte* de Vladímir Propp, on va analitzar contes i va redactar els elements comuns que hi havia entre aquests, va fer que molts autors es fixessin en la seva teoria a l'hora d'escriure contes per a infants; és per això que parlarem d'aquest estudi més endavant.

De l'escassa producció dels primers cinquanta anys del segle XX podem destacar les novel·les d'aventures d'autors clàssics com Jack London (*Ullal blanc*), Rudyard Kipling (*Kim*), Selma Lagerlöf (*El viatge meravellós d'en Nils Holgersonn*) o J.M. Barrie (*Peter Pan*). Oscar Wilde, Mark Twain, Rudyard Kipling i Robert Louis Stevenson són, entre d'altres, escriptors que van temptejar el terreny amb el gènere infantil durant aquest segle, on la literatura infantil va adquirir la seva completa autonomia i maduresa i es van començar a tenir en compte la psicologia i els interessos del nen per tal de traçar personatges i trames més elaborades, que van evolucionar al llarg de la història.

En general, la literatura infantil ha evolucionat des de les obres amb contingut moral o educatiu dels primers temps a obres de simple entreteniment o diversió que encara inclouen contingut educatiu.

A més a més, al segle XX es va ampliar de manera significativa la naturalesa i el tipus de personatge de les històries, ja que no estan protagonitzats només per nens i nenes o animals, sinó també per éssers fabulosos, com els herois als còmics, les criatures fantàstiques o, fins i tot, les joguines. Molts d'aquests personatges han esdevingut molt populars a través del cinema o la televisió, com és el cas de la *Pippi Calzaslargas* (1945) d'Astrid Lindgren o *Peter Pan* (1904) de James Barrie.

Alguns dels llibres infantils més importants i populars entre els infants són *Winnie de Pooh* (1926) de A. A. Milne, *Mary Poppins* (1935) de Pamela Travers, o *El petit príncep* (1943) d'Antoine de Saint-Exupéry.

Un dels estils de contes per a infants més rellevant ha estat el còmic, d'on alguns personatges s'han fet, també, famosos a tot el món, com per exemple Tintín, Astèrix, Batman o Mafalda. Es destaquen, de forma més recent, el cas de l'escriptora J. K. Rowling, de la qual els seus llibres protagonitzats pel personatge Harry Potter, s'han convertit en tot un fenomen en masses

dels primers anys del segle XXI.

A casa nostra cal esmentar la tasca de Josep Maria Folch i Torres, el qual l'any 1904 fundà la revista *En Patufet* i engegà la col·lecció «Biblioteca Patufet», que aplegaria una bona quantitat de contes infantils catalans i europeus. També les obres de Josep Carner, Carles Riba o Lola Anglada impulsaren les lectures per a nens i nenes fins que tot quedà aturat l'any 1923, amb la dictadura de Primo de Rivera.

Anys més tard, el 1931, amb la proclamació de la Segona República, semblava que s'iniciava una nova època per a la producció editorial. Però va ser un petit miratge. La guerra civil, la guerra mundial i la dictadura franquista van tornar a sumir el panorama en un semidesert cultural.

Els anys seixanta van canviar les coses i es va iniciar un camí que, finalment, ha estat imparable. Els primers llibres de la nova editorial La Galera i el naixement d'una revista infantil de gran tirada, *Cavall Fort*, coincidiren en el temps. Llibres com *El zoo d'en Pitus* de Sebastià Sorribes, *La casa sota la sorra* de Joaquim Carbó o *El mecanoscrit del segon origen* de Manuel de Pedrolo, combinen elements de realisme amb fantasia i aventura i obren les portes a altres autors.

Al costat dels autors catalans arriben les traduccions d'*El petit Príncep* de Saint-Exupéry; *Els Babar* de Jean de Brunhof; els llibres forassenyats i divertits d'Erik Kästner com *El 35 de maig*; la *Pippi Calcesllargues* d'Astrid Lindgren i algun més. En qualsevol cas, encara eren pocs.

També en aquella època comencen a sortir els primers àlbums il·lustrats, adreçats als i a les més menudes i als quals ens podem acostar des de dos vessants: la del text i la de la imatge; aquesta última ens donarà molta informació dels personatges de la història: activitats que fan, emocions, etc. De mica en mica es van anar creant noves editorials —algunes especialitzades en literatura infantil i juvenil— que han anat posant en mans dels infants un bon grapat de bons autors i autores i podem dir que, en aquests moments, podem trobar un ventall de llibres molt extens

3.3. AUTORS RELLEVANTS EN L'ANÀLISI DE CONTES

Durant la història, nombrosos autors i autores han estudiat els contes infantils; cadascun d'ells es va marcar els seus propis objectius i ho feu amb finalitats diferents. Actualment podem trobar, entre d'altres, classificacions dels personatges a través dels quals podem identificar diferents rols en els contes, com en el cas de l'autor i l'autora que llegireu a continuació.

3.3.1. Vladímir Propp

Fig. 5: Imatge de Vladímir Propp. Font: monoskop.org

Com ja he esmentat l'apartat anterior (3.2, pàgina 17), Vladímir Propp (1895-1970) fou un antropòleg i lingüista rus que va dedicar-se a l'anàlisi dels components bàsics dels contes populars russos per tal d'identificar els elements narratius irreductibles més simples.

El 1928 va publicar (en rus) *Morfologia del conte*, però fou pràcticament ignorada fins que es va traduir a l'anglès el 1958.

Les funcions de Vladímir Propp són un recull de característiques recurrents que creen una estructura que és constant a totes les narracions (en total són 31 punts). Uns anys després, però, va idear la teoria de Propp, que consisteix en una anàlisi estructural de la morfologia dels contes on critica la classificació que va fer anteriorment i on, a partir d'una classificació nova d'aproximadament 100 contes, presenta uns elements constants que representen les funcions dels personatges. Aquestes funcions es classifiquen en set apartats que va anomenar “les set esferes d'acció”.

3.3.2. Adela Turin

Fig. 6: Imatge d'Adela Turin. Font: www.kalandraka.com

Adela Turin va néixer a Itàlia el 1939. Fou historiadora de l'art i escriptora, i durant els anys 60 es va dedicar a analitzar els trets sexistes de la literatura infantil. A Milà, va formar part del grup *Rivolta*, vinculat al moviment feminista.

Amb l'objectiu de combatre la discriminació de gènere des de l'àmbit de la família patriarcal, va decidir crear la col·lecció *Dalla parte delle bambine* amb la qual, entre el 1975 i el 1980, va publicar més d'una vintena de títols.

Anys més tard es va traslladar a París on, juntament amb Silvie Cromer, van fundar l'associació *Du côté des filles*² on, des del 1994, van investigar i denunciar els casos de sexisme als materials educatius, a més de generar mecanismes de sensibilització dirigits tant al sector editorial, com a institucions i al públic en general. També van publicar un estudi de 573 contes il·lustrats per infants on es posen en evidència els estereotips sexistes que veiem representats en aquestes publicacions.

3.4. IMPORTÀNCIA DE LA LITERATURA INFANTIL EN ELS INFANTS

La literatura infantil és una forma d'expressió molt pròxima per l'infant; des que neix hi té contacte a partir de cançons o, per exemple, quan se li explica una història. És per això que cal prendre consciència de la importància que tindran els contes que expliquem als infants en la seva formació com a persones i caldrà que aquestes històries tinguin tots els valors que considerem essencials (fins i tot els que passen més desapercebuts).

Tal com afirma Marisa Rebolledo Deschamps amb la col·laboració de l'Equip Àgora (equip de

---

² Editorial/col·lecció inspirada en l'assaig de la pedagoga Elena Gianini Belotti publicat el 1973. Consisteix en una enquesta de la identitat sexual femenina tal com determina l'educació social. El títol analitza la diferència de caràcter entre homes i dones com a resultat d'una diferenciació dels sexes realitzats de de la primera infància, fins i tot abans del naixement real de l'individu.

pedagogs especialitzats en formació i metodologia didàctica) en el llibre *Siete rompecuentos para siete noches*: «Todas las niñas y niños tienen la necesidad de jugar y de divertirse, bien a través de juguetes, bien a través de cuentos. De esta forma, satisfacen su necesidad de moverse, curiosar, crear, relacionarse, expresarse, intercambiar vivencias, acciones y pensamientos. En definitiva, su necesidad de estar y de vivir en el mundo». (Rebolledo Deschamps, 2009: pàg. 9).

Alhora, els jocs, les joguines i els contes són instruments que socialitzen, inculquen idees, creences, valors, ofereixen models d'actuació, ensenyen com resoldre conflictes i creen un món màgic.

Tots aquests elements influeixen plenament a la construcció de la personalitat i de la identitat de les persones en les seves primeres etapes de vida. És per això que hem de ser conscients de la importància que prenen els jocs, les joguines i els contes en el desenvolupament dels infants. Per tant, és fonamental pel creixement de l'infant introduir-lo al món dels contes.

Un conte es pot definir com una obra d'art que, a part de ser de caràcter recreatiu, és un instrument didàctic; és un mitjà d'educació informal i la funció pedagògica que compleix, s'ha de prendre en el seu sentit més ampli, doncs el conte ha d'estar ple de somnis i fantasies.

La literatura, per tant, es considera fonamental: enriqueix la imaginació dels infants, ja que quan som petits tenim una gran imaginació que es demostra quan juguem, però aquesta es perd a causa de les influències i les convencions socials. La lectura ens torna el poder de la creativitat i de l'espontaneïtat i ho enriqueix a partir de la fantasia i de la màgia que desperten, així com el llenguatge que permet que els infants afegixin paraules al vocabulari i aprenguin expressions, per tant, els permet millorar el nivell d'escriptura i el domini de l'idioma.

La literatura estimula als infants la comprensió i expressió, afavorint la dicció, l'articulació i l'entonació de les primeres paraules. Els motiva cap a l'aprenentatge, contribuint al desenvolupament de l'atenció, de la memòria i de la concentració pel seu caràcter més lúdic.

La literatura infantil, doncs, s'acaba convertint en un mitjà essencial per afavorir aprenentatges mitjançant el contingut propi de les històries, tant el de caràcter conceptual com l'actitudinal,

és a dir que, mitjançant les històries, els infants adquireixen més coneixença d'èpoques i indrets diversos i, per tant, més cultura.

Amb la literatura infantil es pretén desenvolupar la capacitat de descripció, afavorir la comunicació i, a més a més, fomentar el gust per la lectura.

Siete rompecuentos para siete noches, comentada a l'inici de l'apartat, és una guia didàctica per una educació no sexista, dirigida a pares i mares. En aquesta guia veiem una llista dels estereotips més freqüents als contes, que són els següents:

- El príncep és qui salva la princesa: encara que el príncep no és el protagonista però és qui resol el problema plantejar, qui viu aventura i qui és el responsable del regne, per tant, sense ell, la princesa no seria salvada i el problema no seria resolt.
- Dones superficials: els prínceps se solen enamorar perdudament només en veure a les princeses físicament, no acostumen a parlar abans d'enamorar-se.
- Amor ideal: com ja he esmentat, els prínceps s'enamoren a simple vista: només de veure's saben que estan fets l'un per l'altre i la seva relació sempre acaba en matrimoni (on els pares són els qui decideixen per la filla).
- Perquè un príncep es fixi en la princesa... aquesta ha de ser submissa, passiva, guapa i té assignats els espais domèstics.
- Bruixes dolentes: solen morir de manera violenta i són l'exemple de valors negatius: tendeixen a ser cruels. Veiem que les dones magues són malvades, mentre que els homes mags són savis.
- Treball de les dones: la majoria de les dones s'encarreguen dels àmbits domèstics.

Fig. 7: Dibuix representatiu del personatge malvat d'un conte.
Font: www.domestika.org

Com diu Rodari ³ «el primer coneixement de la llengua escrita no ha trobat, encara, cap itinerari més ric, més ple de color i més atractiu que el món dels contes» (citada per Publicaciones Didácticas N° 35, 2013: pàg. 4) d'aquesta manera, introduïm als nens i a les nenes el gust per la literatura, que és considerat la base essencial per la cultura.

A mesura que la narració o els relats són presentats, s'incita els infants a introduir-se, mitjançant el llenguatge, en altres mons. Però els contes no només tenen interès perquè estimulen la ment de l'infant portant-lo més enllà del present, sinó que aquest fa aprenentatges del món físic i social, de fenòmens, relacions, actituds, normes i valors.

Bettelheim, psicoanalista i psicòleg austríac, en el seu llibre "*Psicoanàlisi dels contes de fades*", afirma que el valor dels contes radica en dos aspectes fonamentals:

- Oferir una visió animista del món.
- Els contes expressen problemes existencials característics dels infants.

Altres virtuts del conte són que per mitjà d'aquest, es comença el reconeixement de l'estructura de la llengua, el canvi de significat que tenen les paraules, el sentit de les pauses o la diferència entre relat i diàleg.

El conte, doncs, utilitza recursos expressius i plàstics que ajuden a la comprensió del text i, alhora, potencia les habilitats necessàries per a l'ús de la llengua escrita. Les repeticions, rimes o onomatopeies ajuden l'infant a realitzar exercicis d'anàlisi del llenguatge que li permeten potenciar habilitats fonològiques que esdevenen necessàries pel llenguatge escrit.

Però no només els contes són els que ajuden al creixement de l'infant, sinó que, per exemple, la poesia (moixaines, poemes, cançons, etc.) també és important per als infants perquè desenvolupa diversos aspectes que ajuden a facilitar els processos lectors. La recitació en veu alta de poesies, ens permet desenvolupar la memòria, l'oïda musical i la imaginació; enriqueix el lèxic i la llengua de l'infant. També ajuda a la socialització i ofereix referents comuns a tots

---

³ Gianni Rodari va ser mestre, escriptor, pedagog i periodista italià del segle XX; es va convertir en una de les figures més rellevants de la literatura infantil pels seus contes plens d'humor, d'imaginació i de fantasia. Les seves històries critiquen el món amb un llenguatge pintoresc i en ocasions compromès.

els seus coneixedors.

Segons T. Duran al llibre “*La biblioteca, el cor de l’escola*” de l’autor Jaume Centelles Pastor, quan un infant mira un àlbum il·lustrat està reconeixent i aprenent el que representa aquella il·lustració o imatge que, a més, li serà familiar i li produirà una implicació afectiva. D’aquesta implicació, el nen o la nena que mira l’àlbum podrà passar a *imaginar* el que ens vol mostrar el llibre i podrà llegir les imatges. També l’estem educant en la sensibilitat estètica, la percepció plàstica o artística i en la sensibilitat emotiva. Els llibres il·lustrats en mans dels nens són objectes afectius i molt més si és l’adult qui li passa les pàgines i l’hi explica. S’estableix una relació triangular entre el llibre, l’infant i l’adult on cadascú té un paper a jugar. El llenguatge visual és particularment adequat per transmetre sensacions, emocions i afecte.

En una entrevista en un diari digital al doctor Francisco Mora, doctor en Medicina i Neurociència de la Facultat de Medicina de la Universitat Complutense de Madrid, diu:

«Leemos a los niños por muchas razones: para tranquilizarles, para entretenerlos, para informarles y explicarles algo, para despertar su curiosidad, para soñar juntos, para divertirles... Pero cuando leemos en voz alta, también estamos condicionando a su cerebro en asociar la lectura con el placer, creamos conocimiento de fondo, ampliamos su vocabulario y proporcionamos un modelo a seguir» » (citad per Duran, 2005: pàg. 22).

3.5. El sexisme

Mentre m’informava per iniciar-me en el treball llegint articles, publicacions o estudis, vaig adonar-me que “sexisme” era una paraula recurrent en tots aquells textos. Encara que jo ja m’havia familiaritzat amb ella, vaig creure que el millor era buscar i concretar què volia dir “sexisme” (ja que, pel que semblava, seria quelcom rellevant en el desenvolupament del treball); un cop vaig tenir aquesta definició, a més de tota aquella informació complementària, vaig veure’m preparada per començar a realitzar el treball des d’un punt de vista objectiu.

3.5.1. Què és el sexisme?

El sexisme són les actituds discriminatòries i pràctiques que promouen el tracte diferenciat de les persones segons el seu sexe biològic, del qual s'assumeixen característiques i comportaments que esperen ser actuats quotidianament per les dones i els homes, per tant, també al·ludeix a prejudicis i a estereotips que es recolzen i s'atribueixen a cada sexe.

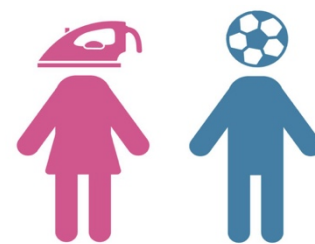

Fig. 8: Representació gràfica del sexisme.
Font: www.diariocritico.com

Actualment, les pràctiques sexistes afecten, principalment, a les dones, donada la vigència de creences culturals que les consideren inferiors o desiguals als homes per naturalesa. Per exemple, a la nostra societat s'assumeix que les dones tenen menys capacitat per prendre decisions, participar en política, ser líders empresarials o professionals competents per mèrits propis. La forma com les creences esmentades es reflecteixen en el llenguatge i en les pràctiques quotidianes dóna lloc al sexisme.

3.5.2. Tipus de sexisme

Tenint en compte a qui va dirigit i com s'expressa, podem trobar diferents tipus de sexisme.

3.5.2.1. Tipus de sexisme segons a qui va dirigit

- Contra les dones.
Com ja hem descrit, actualment és el més comú. Va dirigit cap a les persones les quals el seu sexe biològic correspon a la identitat de gènere femenina.
- Contra els homes.
Aversió cap als homes en general; molt relacionat amb el concepte de misàndria.
- Contra els transsexuals.
Forma de sexisme aplicat a persones les quals la identitat del seu gènere no correspon al sexe biològic. Aquest tipus de sexisme pot provocar disfòria de gènere⁴.

---

⁴ Disfòria de gènere: incongruència percebuda entre la identitat de gènere i el sexe atribuït al propi cos; les persones

- Contra persones intersexuals.

Aquest tipus de sexisme és poc extens, consisteix en la discrepància entre el disseny dels genitals i la càrrega cromosòmica que posseeix (XX o XY). Aquesta ambigüïtat referent al sexe atribuïble a una persona causa rebuig en moltes cultures.

3.5.2.2. Tipus de sexisme segons com s'expressa

- Sexisme hostil:

Es basa en actitud i accions basades en l'hostilitat, l'agressivitat i la violència física o simbòlica.

Dins del sexisme hostil trobem:

- Per transgressió del que és domèstic: sexisme basat en el rebuig cap a la dona quan aquesta vol accedir a la faceta pública de la societat, és a dir, que es situï més enllà de les tasques domèstiques i reproductives.
- Per qüestions socials: intent de vulnerar el mètode a partir del qual s'experimenta la sexualitat pròpia.

- Sexisme benvolent:

Aquest sexisme passa desapercbut, ja que pot ser entès com a simples gestos d'iniciativa amable. Per exemple, explicar un tema molt bàsic com si el receptor no fos capaç d'entendre discursos més elaborats; pot passar quan la interlocutora és una dona, ja que el gènere femení ha estat tradicionalment allunyat de les tasques intel·lectuals.

També el podem trobar quan s'ofereix ajuda a una dona perquè no hagi de realitzar cap esforç físic, pot ser típic d'aquest sexisme si es fa de força sistemàtica i generalitzada.

- Sexisme normatiu: No és un tipus de sexisme vinculat a l'agressivitat ni a l'aparent amabilitat, sinó que es basa en accions que expressen una afirmació dels rols de gènere habituals amb l'única justificació del costum.

---

que pateixen disfòria de gènere perceben el seu propi cos com quelcom estrany, que no els pertany perquè és del sexe oposat al que hauria de ser.

Aquesta classe de sexisme se sol recolzar en la visió essencialista de la biologia aplicada al ésser humà. Per exemple, entendre que hi ha algun vincle entre el que és femení i la criança perquè, històricament, les dones i les femelles de la majoria d'espècies de mamífers s'involucren més en la criança que els homes i els mascles. Tot i això, aquesta perspectiva no és més científica per ser reduccionista i biologista. Si fos així, les dones mai no haurien sortit de casa per dedicar-se a altres feines que no fossin de la llar.

- **Mansplaining:** el *mansplaining* és un tipus de sexisme molt específic, ja que recull característiques dels dos últims tipus, ja que hi trobem tant la condescendència com la intenció de negar a altres la capacitat de participar en una relació d'igual a igual.

3.5.3. Com trobem sexisme als contes?

Natalia Enguix Martínez i Cristina López Torres expliquen en el seu llibre *La mochila violeta*, que gairebé tots els contes tradicionals estan carregats d'estereotips sexistes que ensenyen als nens i les nenes com han de comportar-se en el seu sexe. Solen incorporar-se de forma innocent, ingènua i, fins i tot, divertida, és per això que passen desapercebudes a pares, mares i personal docent. És el que hem vist sempre, el que es relatava als contes que ens llegien i el reflex de la realitat desigual que ens envolta. Els tenim assumits i assimilats com quelcom normal, producte de la nostra pròpia cultura masclista. No és casualitat que en els contes, les bruixes apareguin com a figures malvades i els mags com a personatges intel·ligents i bons; que els prínceps valents salvin les princeses submises; que la figura de la maldat es representi amb madrastrès (en femení); que els nens sempre hagin de ser valents, emprenedors, mentre que les nenes siguin simples, boniques, temoroses, obedients...

Tanmateix, la Natalia i la Cristina, no són les úniques que han detectat el sexisme als contes, sinó que altres autores com Adela Turin (ja comentada anteriorment) també van escriure sobre el tema.

Els contes són molt importants perquè transmeten missatges de superació de dificultats, però també transmeten valors diferenciats en funció del sexe. Aquests valors els transmeten els i les protagonistes dels contes, de manera que són, sovint, els personatges femenins els passius i

delicats, i els masculins els forts i valents. Els contes de fades ens ofereixen conductes que els nens i les nenes imitaran en el seu comportament diari.

3.6. La coeducació

Un dels objectius plantejats és estudiar si alguns elements de l'educació són feministes. Per complir aquest objectiu vaig creure oportú no basar-me només en els contes analitzats, sinó també buscar informació addicional per poder contrastar i complementar la informació. Finalment vaig trobar la “coeducació”: un procés educatiu basat en la igualtat, la pau i la justícia com a principis essencials per corregir el sexisme, reduir les desigualtats entre nens i nenes, homes i dones, i aconseguir una societat més justa, igualitària i equitativa. Tot això amb el fi de construir un món on les persones puguin desenvolupar plenament les seves capacitats, independentment del sexe amb el qual neixin.

La coeducació suposa un model alternatiu al model educatiu actual, on les nenes i els nens, dones i homes en el futur, se'ls considera éssers humans diferents, en comptes de desiguals, però equivalents en comptes de complementaris.

Algunes apostes de la coeducació són:

- Ensenyar a nenes i nens tot el que és necessari per cuidar i cuidar-se, així com per estar en disposició de poder guanyar-se la vida. En definitiva, educar per l'autonomia.
- Facilitar l'oportunitat perquè els nens i les nenes aprenguin a construir relacions humanes igualitàries, satisfactòries i sanes, incloent-hi la relació amb un/a mateix/a. Per tant, educar per la igualtat.

Concretament, la coeducació aplicada als contes, té com a objectiu mostrar nous models d'homes i dones, construint històries entorn a valors com la igualtat, la justícia o la pau, que serveixen de referència a nens i nenes, ajudant el seu desenvolupament.

Fig. 9: Dibuix representatiu de la coeducació. Font: www.pinterest.es

4. MARC PRÀCTIC

4.1. JUSTIFICACIÓ DE LA PLANTILLA

Per a poder realitzar l'anàlisi de contes vaig idear una plantilla que recollia tots aquells ítems que vaig considerar que havia de tenir en compte per a estudiar cadascun dels contes escollits.

Primer de tot vaig dividir tot allò que analitzaria en tres grups, que més endavant vaig desglossar en altres apartats.

4.1.1. Personatges

Primer de tot trobem els personatges: un dels elements bàsics en texts narratius tal com són els contes. Vaig decidir diferenciar entre el o la protagonista per poder veure si el que prenia més rellevància en la història era un personatge femení o un de masculí. Seguidament, el nombre de personatges secundaris, on vaig contar quants personatges femenins i quants de masculins hi havia a cada història i, així, veure si el o la protagonista es veien més recolzat/da per nens o per nenes.

Per últim, aquest apartat inclou qui resol el conflicte que es planteja; com a tota història, en un moment d'aquesta apareix la qüestió, problema o conflicte que serà el desencadenant del relat. Qui resol aquest desencadenant ho vaig considerar essencial a l'hora d'analitzar la història, si aquest era un personatge masculí o un de femení marcaria qui és considerat amb més habilitat per a resoldre allò que es planteja durant el relat.

4.1.2. Referències socials

En el següent bloc, trobem les referències socials, és a dir, algunes característiques que acompanyen al personatge al llarg del conte i que vénen marcades per la societat on viu quan es van escriure les diferents històries o bé, en la que estan ambientades.

Aquest apartat l'he dividit en tres ítems més: el tipus de família, els somnis i aspiracions i, finalment, per com es vesteixen (peces de roba i colors que predominen).

Per tal de poder treballar en el tema de manera segura, vaig informar-me sobre tots els tipus de família que hi pot haver. Per exemple: una família nuclear (parella heterosexual amb un o més fills biològics, família homoparental, monoparental o d'acollida, entre d'altres).

4.1.3. Tasques

El tercer apartat rep el nom de “tasques” i recull totes aquelles accions quotidianes que realitzen els personatges i que, fins i tot en el dia a dia actual, poden veure's marcades pel sexe al qual pertanyen les persones que les fan.

En aquest cas, la divisió de l'apartat és la següent:

- Tasques domèstiques: encara que cada vegada menys, les tasques domèstiques solen ser caracteritzades perquè les dones són qui les fan, és per això que he volgut comprovar si des dels contes s'enviava i s'envia, també, aquest missatge.
- Ocupacions: en moltes publicacions sobre el sexisme, es comenta que hi ha certes feines que sempre s'han vist marcades per ser un dels sexes l'únic que la realitza. Estudiar si als contes hi trobem feines només realitzades pels personatges masculins o pels personatges femenins va ser un dels punts que vaig considerar importants per incloure a la taula, ja que també marcaria els oficis referents dels nens i les nenes.
- Feines fora de casa: força vinculat amb les “ocupacions” anteriors, vaig voler observar si els personatges (femenins o masculins) treballaven a casa o fora d'aquesta, per veure si un dels dos grups era més partidari d'una cosa o de l'altre.

- **Activitats:** engloba tot allò que fan els personatges més enllà de les seves obligacions. Vaig decidir incloure-ho dins la graella per poder observar si hi havia diferències entre les quals feien els nens i les nenes.
- **Juguen:** ve molt lligat amb l'apartat anterior, encara que aquest se centra en els jocs que realitzen els nens o les nenes que apareixen en la història. L'objectiu és, també, veure si els nens i les nenes juguen a jocs diferents i, en cas afirmatiu, veure quines tendències tenen cadascun d'ells.

4.1.4. Emocions

En les emocions, he diferenciat entre les dels personatges masculins i les dels femenins, amb la finalitat de comprovar si es mostraven diferències notables entre les dels uns i les dels altres i també per poder veure si aquestes condicionaven el desenvolupament de la història.

4.1.5. Llenguatge

En aquest últim apartat també he diferenciat entre el llenguatge que utilitzen els personatges masculins i el que utilitzen els femenins, amb la intenció de veure si la manera d'expressar-se està relacionada amb les emocions que he pogut anar observant durant el relat i, per tant, també està relacionada amb el desenvolupament del conte.

4.2. ANÀLISI DELS CONTES

En l'anàlisi dels contes és on rau tot el pes de la part pràctica d'aquest treball. És, també, la part que em vaig posar a fer més ràpidament i la que més il·lusió em feia començar; de la majoria de dècades he analitzat cinc contes de cada. He intentat que les dates de publicació d'aquests estiguessin repartides entre els anys de la dècada.

4.2.1. Dècada dels anys 40

Encara que trobar contes d'aquest apartat ha estat complicat, he trobat "El més petit de tots", un facsímil del llibre editat pel Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya l'any 1937, editat el 1978. Tot i que no és pròpiament de la dècada dels 40, ha estat l'únic conte que he trobat que més s'acosta a aquesta dècada.

Fig. 10: Portada d'*El més petit de tots*. Font: propia.

4.2.1.1. Personatges

- **PROTAGONISTA:** el protagonista és masculí.
- **PERSONATGES SECUNDARIS:** no apareixen personatges secundaris rellevants.
- **RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA:** els problemes que van sorgint a mesura que avança la història són resolts pel protagonista, és a dir, un personatge masculí.

4.2.1.2. Referències socials

- **TIPUS DE FAMÍLIA:** no es concreten famílies, per les imatges podem veure-hi matrimonis heterosexuais.
- **SOMNIS I ASPIRACIONS:** el somni del protagonista és poder ajudar a tothom.
- **COM ES VESTEIXEN:** els masculins, com a elements característics, porten armilles i barretines. Les dones porten vestits llargs i davantals.

4.2.1.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** podem interpretar a les dones com a les persones que les fan, ja que les veiem representades fent el menjar.
- **FEINES FORA DE CASA I OCUPACIONS:** no es concreten feines, però són els homes els qui treballen al camp.
- **ACTIVITATS:** veiem els homes i les dones dinant tots junts al bosc.

- JOCS: el protagonista és un nen, tot i això, les activitats que fa no són considerades jocs.

4.2.1.4. Emocions

- PERSONATGES FEMENINS: no apareixen emocions dels personatges femenins.
- PERSONATGES MASCULINS: el personatge masculí és intel·ligent, mogut, influent i simpàtic.

4.2.1.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: no apareixen converses entre personatges femenins.
- PERSONATGES MASCULINS: el protagonista, tot i ser un nen, parla de manera culta i raona sobre temes madurs.

4.2.2. Dècada dels anys 50

La dècada dels 50 és la primera dècada on he analitzat 4 contes, dos d'ells de l'arxiu de la Biblioteca Carles Rahola de Girona, els quals són: *Marisol hermana de Polín* del 1952 i *La Muñequita* del 1954. Els altres dos contes són *Las vacaciones de Andrés y Carmina* del 1958 i *Bernadette: la santita de Lourdes* publicat, també, el 1958. Veiem que tots els que he pogut analitzar són contes escrits en castellà.

4.2.2.1. Personatges

- PROTAGONISTA: totes les protagonistes són noies (excepte en el cas de *Las Vacaciones de Andrés y Carmina*) on els protagonistes són un personatge masculí i un de femení.
- PERSONATGES SECUNDARIS: està igualat, en alguns casos hi ha més personatges masculins que femenins, en d'altres més femenins que masculins i, fins i tot en algun cas hi ha el mateix nombre d'ambdós gèneres.

- **RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA:** en tots els casos, el personatge femení és el que resol el conflicte de la història.

4.2.2.2. Referències socials

- **TIPUS DE FAMÍLIA:** a la majoria de contes es donen a entendre famílies nuclears, encara que a totes elles la mare és qui pren més importància per la/el protagonista.
- **SOMNIS I ASPIRACIONS:** les protagonistes volen seguir els passos de la seva mare i crear un lligam encara més fort amb ella: ajudant-la amb les tasques domèstiques, explicant-li coses... Per tant, prenen a la seva mare com a referent.
- **COM ES VESTEIXEN:** els personatges masculins es vesteixen amb pantalons i samarreta, mentre que el principal vestuari dels personatges femenins són faldilles llargues, vestits i, en alguns casos, davantal.

Fig. 11: Portada d'*Andrés y Carmina*. Font: pròpia.

4.2.2.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** a tots els casos veiem que és la mare qui realitza les tasques domèstiques, fins i tot en algun conte, com a *Marisol hermana de Polín*, apareix una criada ajudant la mare.
- **FEINA FORA DE CASA I OCUPACIONS:** no es parla d'ocupacions com a tals, però a partir de les activitats que fan, veiem que els personatges masculins tenen més tendència a realitzar aquelles activitats que són fora de casa, mentre que els femenins, fan aquelles que estan més vinculades amb la llar.
- **ACTIVITATS:** els personatges femenins van a buscar llenya, cuiden la llar o, com ja he esmentat anteriorment, ajuden la seva mare; alguna d'elles està vinculada a la religió. Per altra banda, els personatges masculins tallen troncs, pesquen i, en general, tot un reguitzell d'activitats més elaborades i que requereixen més habilitat.

- JOCS: Els personatges masculins i femenins corren pel camp; els masculins per la seva banda espion als personatges femenins i, els femenins cuiden a nines.

4.2.2.4. Emocions

- PERSONATGES FEMENINS: porugues, protectores, alegres, afectuoses,(a vegades impertinents) i amb instint maternal.
- PERSONATGES MASCULINS: afectuosos, desconfiats, bondadosos i burletes.

4.2.2.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: frases curtes i correctes, les converses són madures.
- PERSONATGES MASCULINS: llenguatge educat i correcte.

4.2.3. Dècada dels anys 60

En aquesta dècada, la dels 60, he pogut analitzar cinc llibres. El primer és *Los doce cuentos maravillosos por Fabiola*, publicat el 1960; del 1962 he analitzat *Mariuca la castañera* i *Olga y Jorge en vespa*. *La bella durmiente* publicat el 1966 i, per últim, *La Mariona munta a cavall*, del 1969.

Fig. 12: Portada del conte *Olga y Jorge en vespa*. Font: pròpia

4.2.3.1. Personatges

- PROTAGONISTA: excepte en *El príncipe de la montaña*, tots els protagonistes són personatges femenins.
- PERSONATGES SECUNDARIS: a la majoria de contes hi ha més personatges secundaris masculins que femenins, excepte a *La bella durmiente*, on els personatges femenins doblen el nombre de personatges masculins.

- **RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA:** en tots els casos, el conflicte del conte és resolt pel personatge masculí.

4.2.3.2. Referències socials

- **TIPUS DE FAMÍLIA:** he observat molts tipus de família. En diversos casos, el personatge femení només té relació amb personatges masculins de la seva família. Podem observar, en un altre cas, una família nuclear i, en un darrer, una nena orfe.
- **SOMNIS I ASPIRACIONS:** el somni dels personatges femenins es basa a aprendre i guanyar competicions. En un altre conte (*Mariuca la castañera*) veiem que la seva aspiració és poder tenir una llar.
El somni dels personatges masculins és, també, guanyar competicions i, a més a més, poder salvar a tothom.
- **COM ES VESTEIXEN:** els personatges femenins vesteixen en vestit, mocadors al cap i davantal. Els personatges masculins porten camisa o samarreta i pantalons.

4.2.3.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** Veiem que els i les serventes realitzen les tasques domèstiques d'una de les històries; mentre que en un altre conte veiem com són els dos personatges masculins els qui cuiden de la seva llar que, en aquest cas, és una hípica.
- **OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA:** veiem l'ocupació de castanyera, que es fa fora de casa.
- **ACTIVITATS:** una senyora fila. Els personatges masculins i femenins d'una altra conte fan esports, encara que ells són sempre els qui condueixen.

4.2.3.4. Emocions

- PERSONATGES FEMENINS: porugues, ploraneres, hàbils en els esports, guapes, curioses, alegres, entusiastes i empàtiques. També són, en altres casos, les dolentes i desconfiades de la història.
- PERSONATGES MASCULINS: valents, àgils, forts, destres, valents, guapos, protectors, atents i generosos. En un conte, veiem que també n'hi ha un de dolent.

4.2.3.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: converses madures i educades.
- PERSONATGES MASCULINS: converses clares i serenes, molt educats i sempre fent aportacions que demostrin la seva intel·ligència.

4.2.4. Dècada dels anys 70

A la dècada dels 70 he analitzat cinc llibres més, dels quals quatre són de la mateixa col·lecció de contes, encara que vénen de diferents persones. El primer s'anomena *La Mariona fa de mare*, publicat al 1970. Del 1971 he analitzat *El dofi Serafi* i *L'aniversari de la Mariona*. I, per últim, he analitzat dos contes publicats el 1975: *La Mariona fa de jardinera* i *La Mariona a la festa de les flors*.

4.2.4.1. Personatges

- PROTAGONISTA: Excepte en el cas d'*El dofi Serafi*, totes les protagonistes són femenines.
- PERSONATGES SECUNDARIS: A la majoria de contes hi ha més personatges secundaris masculins que femenins.
- RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA: A més de la meitat de contes, el problema és resolt pel personatge masculí.

4.2.4.2. Referències socials

- TIPUS DE FAMÍLIA: excepte en el cas de *La Mariona a la festa de les flors* i *La Mariona fa de jardinera*, on apareixen el fill i la filla només amb el pare, oncle o cosí, la resta de famílies que apareixen són totes famílies nuclears.
- SOMNIS I ASPIRACIONS: a tots els contes veiem que els protagonistes volen que tot surti com ells volen, aquest és l'objecte que podríem considerar somni de cada personatge.
- COM ES VESTEIXEN: Els personatges femenins porten vestit curt, una minoria comença a portar pantalons i, fins i tot en algun cas, veiem que porten davantal i mocador al cap. Veiem que entre els personatges femenins predomina el color rosa. El vestuari que porten els personatges masculins es basa en pantalons o peto i samarretes.

4.2.4.3. Tasques

- TASQUES DOMÈSTIQUES: Encara que no es parla de tasques domèstiques a totes les històries, sempre que apareixen, és la mare qui les realitza.
- OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA: Els personatges masculins són els qui realitzen les feines que requereixen més empenta i aquelles que són més rellevants per la història, com per exemple la de pescador en un dels contes analitzats. Pel contrari, dels personatges femenins no apareix cap ocupació o feina en concret, tanmateix, el que van realitzant durant el desenvolupament de la història no és rellevant.
- ACTIVITATS: podem observar que els personatges femenins realitzen aquelles activitats més delicades i simples, mentre que els masculins fan aquelles que requereixen més força i destresa.
- JOCS: Veiem que els nens i les nenes realitzen els mateixos jocs.

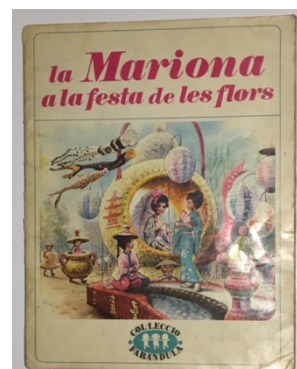

Fig. 13: Portada de *La Mariona a la festa de les flors*. Font: pròpia.

4.2.4.4. Emocions:

- PERSONATGES FEMENINS: instint maternal, protectores, educades, responsables, presumides, delicades i curioses.
- PERSONATGES MASCULINS: encara que els personatges masculins els veiem força desvinculats emocionalment, podem observar que són generosos, destres, forts i curiosos.

4.2.4.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: parlen amb educació, es demanen l'opinió i coincideixen en les opinions.
- PERSONATGES MASCULINS: parlen amb educació i innocència i fan aportacions intel·ligents.

4.2.5. Dècada dels anys 80

Els contes analitzats de la dècada dels 80 són: *Amparo astronauta* del 1981; *Barba Blava*, publicat el 1982 i *Penny*, del 1983. Finalment, del 1984 he analitzat *La pequeña Lulú: Lulú bombero* i *La pequeña Lulú: La vigía*.

4.2.5.1. Personatges

- PROTAGONISTA: a la majoria de contes el protagonista és masculí.
- PERSONATGES SECUNDARIS: gairebé tots els personatges secundaris són masculins; de femenins n'apareixen molt pocs.
- RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA: el personatge masculí o un objecte (que només realitza aquesta acció) és el qui resol el conflicte.

Fig. 14: Portada d'*Amadeo astronauta*. Font: pròpia.

4.2.5.2. Referències socials

- TIPUS DE FAMÍLIA: no es parlen de famílies a dos contes; en ambdós casos només es comenten familiars masculins.
- SOMNIS I ASPIRACIONS: els somnis que apareixen durant els contes es compleixen.
- COM ES VESTEIXEN: els personatges femenins porten faldilla llarga, camisa i vestit (en alguns casos porten llaços).
Els personatges masculins porten pantalons llargs, samarreta i camisa (i, alguns, porten boines).

4.2.5.3. Tasques

- TASQUES DOMÈSTIQUES: els personatges femenins són els qui realitzaven totes les tasques domèstiques.
- OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA: no es comenten feines.
- ACTIVITATS: a la meitat de contes, els personatges (tant femenins com masculins) realitzen el que és essencial perquè la història es desenvolupi; a l'altra meitat, veiem que els personatges femenins i els masculins realitzen activitats diferents: els nens fan una cabana i la nena la vigila, el pare fuma i llegeix mentre la filla dirigeix una patrulla i salva a un gatet.
- JUGUEN: tant nens com nenes juguen a ser bombers, tot i que quan els nens s'enfaden, li gasten una broma a la nena. En un altre cas, només els nens juguen a inventar màquines.

4.2.5.4. Emocions

- PERSONATGES FEMENINS: tenen iniciativa, són curioses, ambicioses, inconformistes i, en algun cas, religioses i porugues. Quan són secundàries, veiem personatges femenins dolents.

- PERSONATGES MASCULINS: són llestos, resolutius, valents i aventurers. També tenen mal geni i són venjatius. En un conte ens remarquen que tenen interès pels cotxes, els escales i les mànegues de bombers.

4.2.5.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: els personatges femenins no tenen converses.
- PERSONATGES MASCULINS: utilitzen un llenguatge molt formal per l'edat que representen.

4.2.6. Dècada dels anys 90

A la dècada dels 90 he pogut analitzar quatre contes: *La bruixa avorrida* del 1990, *Hansel i Gretel* i *La fada de l'arc iris*, del 1997. Per últim, del 1999, *El vespre*.

4.2.6.1. Personatges

- PROTAGONISTA: A tots els contes, les protagonistes són personatges femenins; en dos casos la protagonista ho és amb un personatge masculí.
- PERSONATGES SECUNDARIS: a la majoria de contes, hi ha més personatges masculins que femenins.
- RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA: la resolució del problema està equilibrada entre el nombre de personatges masculins i el nombre de personatges femenins.

4.2.6.2. Referències socials

- TIPUS DE FAMÍLIA: s'esmenten famílies nuclears i, a *La fada de l'arc iris*, només apareix la mare amb el fill.
- SOMNIS I ASPIRACIONS: els somnis que tenen els personatges es compleixen al final de la història.
- COM ES VESTEIXEN: els personatges femenins porten vestits llargs o faldilla i, en algun cas, un mocador al cap; predomina el color rosa.

Els personatges masculins porten pantalons llargs, samarretes, petos i americanes; predomina el color verd.

4.2.6.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** els personatges que realitzen tasques domèstiques són els femenins.
- **OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA:** en els contes on apareixen oficis, els personatges que els realitzen són rellevants gràcies a l'ofici que fan: homes guàrdies de seguretat, conductors d'autobusos...
- **ACTIVITATS:** quan són nens i nenes, ajuden amb les tasques de la llar, encara que veiem que els femenins es dediquen a ajudar més a la mare amb les de la llar i els femenins surten a cuidar els animals... Quan són més grans només n'apareix un de femení, que visita museus, escombra exposicions...

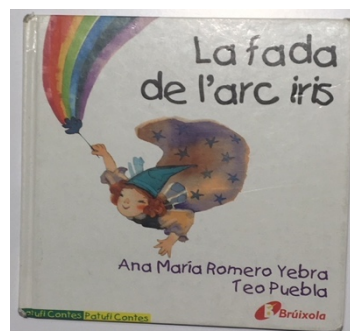

Fig. 15: Portada de *La fada de l'arc iris*. Font: pròpia.

4.2.6.4. Emocions

- **PERSONATGES FEMENINS:** creatives, despistades i poc destres. Porugues, enginyoses, insegures i protectores. El personatge secundari femení és dolent i confiat.
- **PERSONATGES MASCULINS:** llestos, despistats i enginyosos. Alguns són agressius i tallants.

4.2.6.5. Llenguatge

- **PERSONATGES FEMENINS:** expressen tendresa amb la seva manera de parlar.
- **PERSONATGES MASCULINS:** utilitzen un vocabulari adient per nens i nenes d'entre 5 i 7 anys.

4.2.7. Dècada del 2000 al 2010

De la primera dècada del segle XXI he pogut analitzar cinc contes. Començant per *Caillou aprèn a ser gran*, publicat el 2000; continuant pel 2005 amb *La rondalla d'un conillet* i *La Blanca i en Bru: avui plou*. Seguidament, *El llop Pepito a la perruqueria*, publicat el 2006. Finalment, es conclou aquesta dècada amb *SamSam: aniversaris per triar i remenar*.

En aquesta dècada he pogut observar com dos dels cinc contes provenen de dibuixos animats presents a la tele durant aquells anys, és a dir, la literatura infantil comença a estar influenciada per la televisió.

4.2.7.1. Personatges

- **PROTAGONISTA:** tots els protagonistes són masculins.
- **PERSONATGES SECUNDARIS:** els personatges secundaris estan força igualats, en quant el nombre de personatges masculins i femenins. Tot i això, en algun cas hi ha més personatges secundaris femenins que masculins.
- **RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA:** a la majoria de casos, és el personatge masculí el qui resol el conflicte que es planteja al conte.

4.2.7.2. Referències socials

- **TIPUS DE FAMÍLIA:** en alguns contes, només veiem la mare dels personatges; a d'altres, apareixen famílies nuclears.
- **SOMNIS I ASPIRACIONS:** veiem que tots aquells somnis i aspiracions que tenen els personatges durant el conte s'acaben complint, encara que sempre hi ha conseqüències (a vegades més bones que d'altres) i de les quals els personatges n'acaben aprenent.
- **COM ES VESTEIXEN:** els personatges femenins porten vestit llarg, faldilla i camisa (en algun cas davantal, collarets o sabates de taló). La majoria d'ells porten alguna peça de roba rosa.

- Els personatges masculins porten pantalons i samarreta. En aquest cas, el ventall de colors és més extens.

4.2.7.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** no apareixen tasques domèstiques com a tals, però totes les referències, és a dir, comentaris, vestuari, dibuixos, etc. Ens fan entendre que són els personatges femenins són els qui les realitzen.
- **OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA:** les feines que apareixen són la de perruquer (la fa un home a *El llop Pepito a la perruqueria*) i la d'anar a buscar menjar (la fa la mare a la *Rondalla d'un conillet*).
- **ACTIVITATS:** veiem dones a la perruqueria, anant a buscar menjar i fent el dinar. Els homes apareixen llegint el diari.
- **JUGUEN:** els nens i les nenes juguen junts a fer pilons de caixes, amb la pluja, a fet i a amagar a fer música i a patinar.

4.2.7.4. Emocions

- **PERSONATGES FEMENINS:** són patidores, s'enfaden amb facilitat, responsables, clares, sinceres, senzilles i presenten admiració per les núvies.
- **PERSONATGES MASCULINS:** els personatges masculins són obedients, encara que tenen clar el que volen, rebels, oberts, detallistes, llestos i interessats.

Fig. 16: Portada d'*El llop Pepito a la perruqueria*. Font: pròpia.

4.2.7.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: les nenes tenen caràcter però expressen tendresa i delicadesa. En un conte sempre que parlen ho fan per advertir i protegir als altres personatges.
- PERSONATGES MASCULINS: els nens, quan parlen, expressen malhumor, respecte, entusiasme i intel·ligència: sempre tenen una resposta per tot.

4.2.8. Dècada del 2010 al 2018

Per últim, a la dècada del 2010 fins al 2018, he analitzat, primerament, *Les princeses també es tiren pets*, del 2010. Per continuar, *Queta, la girafeta*, publicada el 2014, *La muntanya de llibres*, del 2015 i, finalment, *Ut, el mamut*, del 2017.

4.2.8.1. Personatges

- PROTAGONISTA: la majoria de protagonistes són personatges femenins.
- PERSONATGES SECUNDARIS: trobem el mateix nombre personatges femenins que de masculins.
- RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA: a la meitat de contes analitzats, qui resol el problema és un personatge femení; a l'altra meitat n'és un de masculí.

4.2.8.2. Referències socials

- TIPUS DE FAMÍLIA: es parla de família en dos casos; en un apareix la mare amb dos fills i, a l'altre, el pare amb una filla.
- SOMNIS I ASPIRACIONS: a la majoria de casos, el somni que té el o la protagonista és irreal, no es possible complir-lo. Tot i això, cada personatge s'ho pren de maneres diferents: un busca una alternativa al seu somni, l'altre ho guarda com un secret i el, darrer, guarda el somni com un record molt preuat. En un cas, veiem que el somni tampoc es compleix, però que en aquest cas, es donen unes conseqüències de les quals el protagonista aprèn.

- **COM ES VESTEIXEN:** els personatges femenins porten faldilla, vestit, samarretes i pantalons. Sempre porten clips, diademes o cues. Predominen els colors rosa i lila. Els personatges masculins porten pantalons i samarreta i predominen els colors verd i blau.

4.2.8.3. Tasques

- **TASQUES DOMÈSTIQUES:** no s'esmenten tasques domèstiques a cap dels contes analitzats.
- **OCUPACIONS I FEINES FORA DE CASA:** apareixen dones fent de mestre i homes fent de bomber i de forner.
- **ACTIVITATS/JOCS:** els personatges femenins juguen amb nines, les passegen amb més delicadesa i cuiden animals. Els personatges masculins passegen aquestes nines més bruscament i llegeixen. Personatges femenins i masculins juguen junts a pinar i a córrer.

4.2.8.4. Emocions

- **PERSONATGES FEMENINS:** elles són patidores, atrevides, curioses, responsables i creatives. Els personatges femenins més madurs, com les mestres o les mares, donen consells, són dolces, afectuoses i llestes.
- **PERSONATGES MASCULINS:** ells són més bruscs, empàtics, somiadors, curiosos i tenen molta passió per la lectura. En el cas del pare que apareix en una de les històries, és llest (té resposta per tot) i també és delicat.

4.2.8.5. Llenguatge

- PERSONATGES FEMENINS: mostren dolçor, innocència, il·lusió i, en algunes situacions, inseguretat. La mare presenta certa distància amb el seu fill, encara que també mostra saviesa quan li dóna consells.
- PERSONATGES MASCULINS: tenen tacte, són atents i delicats. El pare sempre té respostes per tot.

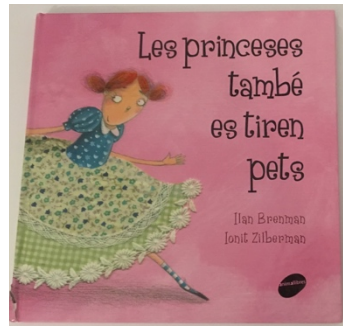

Fig.17: Portada de *Les princeses també es tiren pets*.
Font: pròpia.

4.3. CONCLUSIONS

El treball presentat ha consistit, primer, en la recerca d'informació per introduir-me al món dels contes infantils, des de saber en què consisteix la literatura infantil, quina és la seva història o autors rellevants en l'anàlisi de contes, fins a saber i entendre com es troba el sexisme en aquests o treballar un nou model educatiu com és la coeducació.

Per a esbrinar quina ha estat l'evolució del rol femení als contes infantils, he realitzat la part pràctica, on, a partir d'una graella, he analitzat contes des de la dècada dels 40 fins a l'actualitat.

Abans d'extreure una conclusió del treball, cal recordar les dues hipòtesis que vaig plantejar a l'inici d'aquest: hi haurà una evolució notable en el rol que adopten els personatges femenins als contes al llarg de les dècades estudiades i els contes que es publiquen actualment no es podran considerar adients en una societat feminista.

De les dues hipòtesis, puc afirmar que cap és del tot verdadera, ja que, encara que després d'observar els resultats, puc afirmar que la figura femenina en els contes infantils ha evolucionat, he de destacar que en alguns aspectes ho ha fet més que en d'altres. En l'àmbit familiar, per exemple, la mare, durant les primeres dècades, era el pilar més important pels infants. A mesura que han anat passant els anys, veiem com el pare, l'oncle o l'avi, comencen a prendre més rellevància i són més importants pels nens i les nenes de la història.

He pogut observar, també, que els anys 70 són un punt d'inflexió en l'evolució del rol femení en els contes infantils: és a partir d'aquests, quan comencem a veure nenes que, més enllà de portar faldilles i vestits com hem vist fins aleshores, comencen a portar pantalons. També és als anys 70 quan els jocs als quals juguen els nens i les nenes comencen a assemblar-se; de la mateixa manera que ho fan les seves emocions: les nenes deixen de ser protectores, educades i responsables, per començar a ser curioses, llestes o esportistes; i els personatges masculins, encara que al principi estaven molt desvinculats emocionalment de la història i tenien caràcters forts i passius, de mica en mica, es van tornant més sensibles i empàtics.

En altres aspectes, la figura femenina als contes es troba força estancada: elles continuen essent les que realitzen les tasques domèstiques o les que es representen amb el color rosa.

No podria afirmar si s'ha complert o no la segona hipòtesi, ja que, tot i que els contes que jo he analitzat per a confeccionar la part pràctica no es troben del tot lliures de sexisme, he tingut el plaer de fullejar alguns llibres coeducatius publicats recentment que permetrien poder oferir als infants una lectura lliure de sexisme, educant-los per la igualtat, la justícia i la pau.

Puc considerar, a més, que he assolit els objectius establerts, valorant l'evolució de la figura femenina com heu vist anteriorment.

A l'hora de comprovar si he complert el segon objectiu i valorar si els contes es troben lliures de sexisme, he vist que, encara que en alguns dels contes que he analitzat els personatges femenins i els personatges masculins es podrien considerar que es troben en total igualtat, hi ha certs aspectes que fan que no ho pugui afirmar amb total seguretat: veiem clares diferències entre els complements i els colors que fan referència a un gènere i a l'altre, així com oficis que només realitzen els personatges femenins (com el de mestra) i oficis que només realitzen els personatges masculins (bomber, forner...); també podríem destacar que les tasques domèstiques sempre estan fetes per dones i que els homes es troben, emocionalment, en un segon pla.

Per últim, he pogut identificar quina importància prenen les dones als contes infantils i he relacionat si el rol social que tenien/tenen es veu reflectit als contes actuals, per tant, he complert el tercer i darrer objectiu del treball. Així doncs, cal destacar que durant les primeres dècades, el nombre de personatges secundaris masculins és molt més elevat que el nombre de personatges femenins. Els personatges masculins són, també, els qui resolen el conflicte. Per tant, com veiem, durant les primeres dècades el personatge femení és poc important en el desenvolupament de la història (encara que, fins i tot, en alguns casos, en sigui el protagonista).

Aquesta desigualtat, però, va millorant en les últimes dècades, on el nombre de personatges secundaris s'igualava entre femenins i masculins i, de la mateixa manera, la resolució del conflicte comença a ser realitzada pels personatges femenins.

Com a part final del treball, m'agradaria acabar amb una valoració personal fent una reflexió dels aspectes importants del treball.

Estic molt contenta del resultat final del treball, he gaudit molt realitzant-lo, ja no només analitzant els contes, sinó també recercant informació per al marc teòric.

La part més feixuga de fer va ser la recerca i l'elecció dels contes infantils que analitzaria. Primer de tot, em vaig fixar quatre contes per dècada, així que vaig començar a contactar amb amics i amigues, professors i professores, familiars, companys i companyes de feina dels meus pares, etc. Molts d'ells em van fer arribar una part molt preuada de la seva infància: els seus contes. No puc negar que, a l'obrir-los, em van transportar directament a l'any on van ser escrits, i les dedicatòries que alguns d'ells contenien, em van emocionar d'allò més. Però la feina no s'acaba aquí, sinó que tot just començava. Els vaig classificar per anys i vaig intentar que, en una dècada, els anys de publicació dels contes estiguessin repartits. Va ser aleshores quan em vaig adonar que em mancaven contes de les dècades dels anys 40, 50 i 90, i la recerca per trobar-ne va ser del tot esgotadora. Per sort, finalment he pogut completar cada dècada amb els contes proposats.

Si hagués de canviar quelcom del treball, potser seria, precisament, el mètode d'elecció de contes. Per una banda, considero que els contes que he analitzat són d'allò més autèntics pel treball, ja que han estat extrets d'homes i dones que se'ls havien llegit quan eren petits; però per altra banda, també considero que aquesta elecció podria haver estat més "objectiva" i haver fet l'elecció dels contes a partir dels arxius de biblioteques, ja que allà hi guarden els contes més importants de cada dècada i no es veurien condicionats per si el lector és un nen o una nena (que és el que considero que m'ha passat en el treball).

Per acabar, m'agradaria afegir que, encara adaptar el treball a les 50 pàgines ha estat complicat, espero que l'aprenentatge realitzat durant aquests mesos s'hagi pogut veure reflectit en cadascuna de les pàgines del treball que acabeu de llegir.

5. ANNEXOS

5.1. LES CLASSIFICACIONS DE VLADÍMIR PROPP

En aquest apartat es complementa el capítol 3.3 (el podeu trobar a la pàgina 19) amb les llistes completes de les esferes d'acció i les funcions de Vladímir Propp.

5.1.1. Les set esferes d'acció de Vladímir Propp

- El dolent o agressor: lluita contra l'heroi i el persegueix.
- El donant: posa a prova l'heroi per donar-li, o no, objectes màgics o consells.
- L'auxiliar: l'objecte màgic o la persona que ajuda al protagonista a complir el seu objectiu. En cas de no haver-hi auxiliar, aquesta propietat l'adopta el protagonista.
- La princesa i el seu pare: la princesa és el personatge que ha de ser rescatat o bé la recompensa que ofereix el seu pare a l'heroi, també és qui marca a l'heroi (gràcies a això, es descobreix l'antagonista). El pare és qui dóna l'ordre d'actuar i de passar a l'acció al principi de l'obra.
- El mandatari: Demana a l'heroi que l'ajudi a resoldre el mal que ha causat el dolent.
- L'heroi-buscador o heroi-víctima: el protagonista de la història.
- El fals-heroi: pretén enganyar a tothom fent-se passar per l'autèntic heroi i poder rebre tots els honors i premis.

5.1.2. Funcions de Vladímir Propp:

- Allunyament: un dels membres de la família s'allunya.
- Prohibició: prohibició que recau sobre l'heroi.
- Transgressió: es desobeeix la prohibició.
- Coneixement: l'antagonista entra en contacte amb l'heroi.
- Informació: l'antagonista rep informació sobre la víctima.
- Engany; l'antagonista enganya a l'heroi per apoderar-se d'ell i dels seus béns.

- Complicitat: la víctima és enganyada per ajudar a l'agressor.
- Malifeta: l'antagonista origina un perjudici a un dels membres de la família.
- Mediació: es publica la malifeta, es formula una petició o ordre a l'heroi que, o bé se li ho permet o bé se l'obliga a marxar.
- Acceptació: l'heroi decideix marxar.
- Marxa: l'heroi marxa.
- Prova: el donant sotmet l'heroi a una prova que el prepara per rebre una ajuda màgica.
- Reacció de l'heroi: l'heroi supera, o no, una prova.
- Regal: l'heroi rep un objecte màgic.
- Viatge: es condueix l'heroi a un altre regne on hi ha l'objecte que està buscant.
- Lluita: l'heroi i l'antagonista s'enfronten en un combat directe.
- Marca; l'heroi queda marcat.
- Victòria: l'heroi venç l'antagonista.
- Esmena: es repara la malifeta.
- Retorn: l'heroi torna a casa.
- Persecució: es persegueix l'heroi.
- Socors: s'auxilia l'heroi.
- Retorn d'incògnit: l'heroi retorna (a casa seva o a un altre regne) sense que el reconeguin.
- Fingiment: un fals heroi reivindica els èxits assolits que no li corresponen.
- Tasca difícil: es proposa una missió difícil a l'heroi.
- Compliment: l'heroi du a terme la missió difícil amb èxit.
- Reconeixement: es reconeix a l'heroi.
- Desemmascarament: el fals heroi queda en evidència.
- Transfiguració: l'heroi rep una nova aparença.
- Càstig: l'antagonista és castigat.
- Noces: l'heroi es casa i puja al tron.

5.2. TAULES DE LA PART PRÀCTICA

5.2.1. Taula d'anàlisi de contes

A continuació, podreu veure la taula a partir de la qual vaig analitzar els contes, que podreu trobar organitzats cronològicament, i, per tal de poder veure la lletra millor, organitzats per parts de la taula.

	PERSONATGES				REFERÈNCIES SOCIALS		
	PROTAGONISTA	PERSONATGES SECUNDARIS		RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA	TIPUS DE FAMÍLIA	SOMNIS I ASPIRACIONS	COM ES VESTEIXEN
		MASCULINS	FEMENINS				
El més petit de tots. (1937)	"El més petit de tots"	No s'especifiquen.	No s'especifiquen.	"El més petit de tots" és qui resol sempre els conflictes que van sorgint al llarg de les històries.	No es parla de cap família en concret; podem interpretar matrimonis per les imatges.	El somni de "El més petit de tots" és poder ajudar a tothom i fer entendre a tothom la importància del país on viu.	El protagonista porta un peto i una barretina. Els homes porten camisa, armill i barretina. Les dones vestit llarg i davantal.
Marisol <i>hermana de Polín: Marisol y mamá.</i> (1951)	Marisol	Paquito José, José Paquito i Polín	Mare de la Marisol i la criada.	Després de que els nens se'n riguin d'ella, la Marisol se n'adona que vol ser petita. Gràcies a la seva mare millora el seu caràcter.	Encara que en la història el pare no pren tanta rellevància, veiem que es tracta d'una família nuclear amb un fill i una filla.	Al principi del conte, la Marisol vol ser gran. A mesura que avança el conte veu que no vol ser-ho.	La Marisol porta un vestit fins als genolls, la mare porta davantal i tots els nens porten pantalons llargs i samarreta màniga curta.
La muñequita (1954)	Nena (no es diu el seu nom).	Només apareix el doctor.	La nina de la protagonistes.	La nina es posa malalta, és per això que la nena protagonista la cuida	No es parla de famílies.	L'aspiració de la nena suposem que és ser mare, ja que de ben petita cuida a una nina com si fos un bebè: la porta a passejar i, quan es costipa, la cuida com si fos un bebè real.	La nena porta una falda i un llaç vermells i una camisa gris. La nina porta un llaç i un vestit de color blau.
Bernadette: La santita de Lourdes (1958)	Bernadette de Lourdes	Cap de policies	M ^a Antonia i Juana (amigues) i la Verge (Immaculada Concepció).	La Verge és qui soluciona els problemes que li van sorgint a la Bernadette	S'esmenta la mare i els tres germans més petits de la Bernadette	Continuar trobant-se a la verge i continuar ajudant a la seva mare amb les tasques de casa.	Bernadette i amigues: faldilles llargues roses, camises, esclips i mocadors al cap. (També el vestit de monja de la Bernadette):

<p>Las Vacaciones de Andrés y Carmina (1958)</p>	<p>Andrés (explica la història) i la Carmina (la seva cosina, és qui l'acompanya).</p>	<p>No apareixen personatges masculins.</p>	<p>Mare (no apareix però se'n parla molt), Tia Fermina i venedores.</p>	<p>No es planteja cap problema durant la història: s'explica el que fan durant el dia.</p>	<p>Es dona a entendre que la mare té una parella però no es parla d'aquesta. Els cosins es porten molt bé.</p>	<p>Complir amb el que la mare els demana: arribar aviat, explicar-li coses...</p>	<p>Carmina: vestit verd i vestit vermell. Andrés: samarreta ratllada i peto o pantalons. Tia Fermina: vestit llarg, davantal i mocador al cap.</p>
<p>El príncipe de la montaña blanca. (1960)</p>	<p>Príncep blanc.</p>	<p>Rei mag (pare de la princesa), cavaller negre i metge</p>	<p>Princesa i les quatre germanes del príncep (no són rellevants a la història).</p>	<p>El problema es resol gràcies a les espines de la rosa (que en realitat és el príncep blanc) que punxa a la maldat del metge.</p>	<p>Només es parla del pare que vol casar a la seva filla.</p>	<p>L'aspiració del príncep és aconseguir a la princesa. El de la princesa és viure feliç amb el príncep</p>	<p>El príncep va vestit de cavaller. La princesa amb un vestit llarg. El metge amb una camisola.</p>
<p>Olga y Jorge en vespa. (1962)</p>	<p>Jorge y Olga (ambdós participen en concursos i ambdós estan en la història tota l'estona)</p>	<p>amics (no prenen rellevància a la història)</p>	<p>amigues (no prenen rellevància a la història)</p>	<p>No es planteja cap problema durant la història: ambdós personatges van guanyant competicions.</p>	<p>No es parla de la seva família</p>	<p>Tan l'Olga com en Jorge participen a tots els concursos i els guanyen tots (aquesta és la seva ambició).</p>	<p>Totes les noies van amb vestits curts (el banyador també és un vestit curt). Els nois van amb pantaló curt i camisa</p>
<p>Mariuca la castañera. (1962)</p>	<p>Mariuca</p>	<p>Àngels i rodamons..</p>	<p>Paca i rodamons.</p>	<p>Gràcies als àngels, la Mariuca pot donar castanyes als més necessites i vendre-les a aquelles que les poden comprar.</p>	<p>La Mariuca és òrfena, i la Paca li farà de "mare" si compleix la responsabilitat de castanyera dos dies.</p>	<p>El somni de la Mariuca és poder tenir una llar (la que li ofereix la Paca).</p>	<p>La Mariuca i la Paca vesteixen semblant: un vestit llarg, mocador al cap i davantal.</p>

La bella durmiente. (1966).	La bella durment	El rei, el cavaller i el mag	La bella durment, la reina, la filladora, les fades blanques, la fada negra i la fada rosa	Gràcies al cavaller i al talisman que guanya gràcies a la seva generositat, aconsegueix despertar a tot el palau	Veiem una família nuclear: un pare, una mare i una filla.	El pare se'n carrega de fer que la seva filla no toqui res punxegut. El somni del cavaller és despertar tot el palau	La princesa va amb un vestit llarg blanc. Tots hi porta roba de color vermell, blau, groc... Encara que els homes porten pantalons i camises i les dones van amb vestits.
La Mariona munta a cavall (1969)	Mariona	Ocle Felip i el cosí Gil	No hi ha participació de personatges femenins (a part de la Mariona).	Donat que la dificultat que es presenta és el fet d'aprendre a muntar a cavall, la Mariona practica i és constant, però sempre repeteix que no n'hagués après si no fos pel seu oncle i el seu cosí.	No es parla dels pares de la Mariona; però veiem molt bona relació amb l'oncle i el cosí.	La Mariona somnia amb aprendre a muntar a cavall i guanyar un premi. Al final de la història veiem que compleix ambdós somnis.	Mariona: vestit vermell curt. Quan munta a cavall porta pantalons llargs, botes i camisa. En Gil i l'oncle porten pantalons llargs i camises o samarretes durant tota la història.
La Mariona fa de mare. (1970)	Mariona	David: germà petit	Amigues de la Mariona	La Mariona cuida el seu germà	Família nuclear. Els pares marxen: plena confiança en la nena	Només es parla de la cura del germà.	Mariona: vestit i camisola rosa. David: pantalons i samarreta blaus / pijama groc. Amigues: faldilles curtes i jerséis de tons roses
El dofí Serafi (1971).	Miquel	Dofí Serafi, el pare i altres pescadors.	Mare.	El dofí salva la vida d'en Miquel, que gairebé s'ofega al mar.	Apareix una família nuclear: pare, mare i el fill Miquel	L'aspiració d'en Miquel és, primer de tot, poder salvar al dofí; més endavant és poder crear ligams amb aquest i, per últim, quan està a mig del mar atrapat, poder sobreviure.	El pare i en Miquel porten pantalons i samarretes senzilles; la mare porta un vestit, un davantal i un mocador al cap.

<p>L'aniversari de la Mariona (1971)</p>	<p>Mariona</p>	<p>En Joan: el germà de la Mariona. El veí, el pare de la Mariona i altres amics.</p>	<p>La mare, la perruquera, la florista i altres amigues.</p>	<p>Podríem entendre l'organització de la festa d'aniversari com el repte que es presenta el conte. Encara que la majoria de personatges que apareixen al conte hi participen, la Mariona és qui, generalment, l'organitza.</p>	<p>Es tracta d'una família nuclear: un pare, una mare, un fill (en Joan) i una filla (la Mariona).</p>	<p>Tant la mare de la Mariona com la Mariona vetllen i es preocupen molt perquè la festa surti tal i com la planegen.</p>	<p>Mariona: vestit rosa curt. Mare: vestit blau. Joan: peto i samarreta. Amigues: vestidets curts. Amics: pantalons curts, camises i armelles.</p>
<p>La Mariona a la festa de les flors. (1975).</p>	<p>Mariona</p>	<p>Joan, Sabestà i ajudants (pares, veïns i germans grans).</p>	<p>Amigues de la Mariona: Cristina, Anna...</p>	<p>El problema plantejat és la construcció de la carrossa de flors. Les nenes, que tenen moltes ganes de participar al concurs, demanen ajudes als pares, als germans grans i als veïns (tot personatges masculins).</p>	<p>Per la col·lecció de llibres, sabem que la família de la Mariona és una família nuclear. En aquesta història en concret només s'esmenta el germà Joan i l'avi.</p>	<p>L'aspiració de la Mariona en aquesta història consisteix en que la carrossa que ella prepara sigui la dels seus somnis i que ella en pugui ser la protagonista.</p>	<p>Comencem a veure alguna noia sense vestit: una minoria comença a portar pantalons. Els nens continuen portant pantalons curts i samarretes o camises per dins.</p>
<p>La Mariona fa de jardinera. (1975).</p>	<p>Mariona</p>	<p>El germà de la Mariona, en Joan. També s'esmenta al seu pare.</p>	<p>No apareixen ni s'esmenten personatges femenins, a part de la Mariona.</p>	<p>El problema consisteix en arreglar un pati. La Mariona, junt amb en Joan i l'ajuda esporàdica del pare, arreglen el pati.</p>	<p>A la història només apareixen els dos fills: la Mariona i en Joan; només s'esmenta el pare.</p>	<p>Tan l'aspiració d'en Joan com la de la Mariona és arreglar el pati perquè quedi bonic.</p>	<p>La Mariona va sempre amb vestit curt. En Joan, per altra banda, va sempre amb pantalons llargs i samarreta.</p>

Amadeo Astronauta (1981)	Amadeo	L'oncle de l'Amadeo, en Lep i el guia.	No hi ha cap personatge rellevant a la història, surten dones a casa rellevants en la història	Gràcies a un plat volador que els capta, l'Amadeu i el seu oncle poden arribar a Birba.	No es parla de família, veiem l'oncle i l'Amadeo (no sabem si aquest darrer té pares). A Birba es veuen il·lustrades famílies nuclears, però no es comenten durant la història.	El somni de l'Amadeo és poder portar a la Tera el model estructural de Birba (no sabem si l'acaba complint)	Tots els homes porten monos de cos sencer: pantalons i samarreta llargs; les dones van amb vestits de màniga llarga.
Barba Blava (1982)	Barba Blava	Conills i els germans de l'Anna Maria	L'Anna Maria i la Rosa.	Gràcies els germans de l'Anna Maria, les dues noies es salven de ser convertides en pedra.	A part dels germans de l'Anna Maria, no es parla de més família.	Les germanes volen trobar feina. El seu somni és que els germans de l'Anna Maria els salvin.	En Barba Blava va vestit com un feudal: roba de l'època amb el color vermell predominant. Les criades van vestides amb falduilles llargues i camises.
Penny (1983)	Penny	Bernard, Snoops, Brutus i Neró.	Bianca i Medusa.	Es resol el problema gràcies al ratolí i a la ratolina que ajuden a la Penny a trobar la pedra que la salvarà.	No es parla de cap família, veiem la Penny sola sota el control de la Medusa.	El somni de la Penny consisteix en poder escapar de la Medusa; gràcies al ratolí i a la ratolina aconsegueix escapar-ne. L'aspiració dels ratolins és ajudar a la Penny i la de la Medusa (amb l'ajuda de l'Snoops) és retenir a la Penny per poder aconseguir una pedra màgica	Els personatges femenins porten vestits. Es diferencien el ratolinet de la ratolinet pel color de les seves samarretes: les samarreta d'ell és vermella i la d'ella és rosa.

L'evolució del rol femení als contes infantils: Estudi del rol femení en una mostra de contes infantils

<p>La pequeña Lulú: La vigia (1983)</p>	<p>Lulú</p>	<p>Colla on s'addereix la Lulú i la colla adversària.</p>	<p>No apareixen ni s'esmenten personatges femenins, a part de la Lulú.</p>	<p>El problema el resol la Lulú, ja que fa fora a la colla dels adversaris de la casa; després, com que no se sent acceptada pel grup, els destrossa la caseta que havien estat construint.</p>	<p>No es parla de famílies.</p>	<p>El somni de la Lulú és poder formar de la colla de nens; mentre que la dels nens és poder protegir la seva caseta construïda i evitar que la colla adversària els descobreixi.</p>	<p>Els nens van tots vestits amb pantalons llargs i samarretes, mentre que la Lulú va amb un vestit vermell.</p>
<p>La pequeña Lulú: La bombero (1983)</p>	<p>Lulú</p>	<p>Pare de la Lulú i colla d'amics amb els que va al parc de bombers i amb els que forma una patrulla infantil de bombers.</p>	<p>Apareix dibuixada una noia a la patrulla infantil de bombers.</p>	<p>El primer conflicte que apareix és apagar un "toc", és quan la Lulú dirigeix tota la patrulla per poder apagar-lo. Quan aquest resulta ser fals, els nois es vengen d'ella gastant-li una broma.</p>	<p>En aquesta història només apareix el pare de la Lulú. Si ens baséssim només en aquesta història ens podríem trobar en el cas d'una família monoparental.</p>	<p>El somni de la Lulú és poder arribar a ser bomber, ja que li diuen que les noies no poden ser-ho.</p>	<p>La Lulú porta un vestit vermell i un llaç d'aquest mateix color. Els nois van tots amb pantalons curts, camises o samarretes i, algun, porta boina.</p>
<p>La bruixa avorrida se'n va a Venècia. (1990)</p>	<p>Bruixa avorrida.</p>	<p>polícia, conductor, gondoler, guàrdia de seguretat i xinesos fotògrafs.</p>	<p>Organitzadora de viatges.</p>	<p>La bruixa avorrida és qui resol tots els problemes que li van sorgint al llarg de la història.</p>	<p>No es parla de cap família en concret.</p>	<p>La bruixa avorrida vol veure món, així ho fa. Tot el que es proposa durant la història ho fa.</p>	<p>La bruixa va amb un vestit llarg gris i topes liles, amb un mocador al cap lila. Tots els homes porten pantaló llarg i americana. La noia que ho organitza porta una faldilla i una americana.</p>
<p>La fada de l'arc iris (1997)</p>	<p>Fada</p>	<p>En Joan.</p>	<p>La vaca de la llet de colors.</p>	<p>El problema és la pèrdua de la vareta de la fada, l'acaba trobant perquè la vaca va beure's tota l'aigua d'una bassa.</p>	<p>Només veiem que es parla de la mare d'en Joan, podríem pensar que és una família monoparental.</p>	<p>El somni de la fada és poder trobar la vareta; el d'en Joan és que la vaca pugui fer per sempre més llet de colors.</p>	<p>La fada porta un vestit llarg de color gris, en Joan porta pantalons llargs i una samarreta de ratlles.</p>

Hansel i Gretel (1997)	Hansel i Gretel	El pare.	La mare i la bruixa	Quan estan perduts, qui troba la casa on allontjar-se és l'Hansel, més tard aconsegueixen tornar a casa gràcies a l'enginy d'ambdós germans.	Es tracta d'una família nuclear: un pare, una mare, un fill (l'Hansel) i una filla (la Gretel).	Ambdós germans desitgen poder tornar a casa sans i estalvis.	L'Hansel porta un peto de color blau, mentre que la Gretel porta un vestit de color vermell.
El vespre (1999)	El fill i la filla (no es concreten noms).	El pare.	La mare.	Els són qui prenen la iniciativa de fer tot el que toca abans d'anar a dormir (a vegades necessiten el toc d'atenció del seu pare).	Podem observar una família nuclear.	El fill i la filla volen quedar-se desperts fins tard, així ho fan fins que el germà s'adorm.	La filla porta un bernús rosa; el fill un vernús verd. La mare porta faldilla, i el pare pantalons i camisa.
Caillou aprèn a ser gran (2000)	Caillou	Pare	Mare, germana Rosie i Sara.	El pare li aconsella sobre el tema i en Caillou deixa de preocupar-se per fer-se gran.	Veiem una família nuclear: pare, mare, fill (Caillou) i filla (Rosie).	Encara que no es presenta cap somni en si, veiem que quelcom que té molt clar en Caillou és que no es vol fer gran, això ho podríem interpretar com el seu "somni".	En Caillou es vesteix amb una samarreta groga i pantalons blaus. El pare de color blau i verd i la mare de color vermell i blau. La Sara i la Rosie van grogues i blaves.

La Blanca i el Bru: Avui plou (2005)	Blanca i Bru	En Ton.	No apareixen ni s'esmenten personatges femenins, a part de la Blanca.	En Ton soluciona el problema que ell mateixa causa acompanyant a la Blanca i a en Bru fins a casa.	No es parla de famílies, podem interpretar que en Bru i la Blanca són germans, encara que no ho sabem del cert	L'aspiració de la Blanca i d'en Bru és poder arribar a casa i dutxar-se, el d'en Ton és poder compensar el seu error d'embrutar-los.	La blanca porta un vestit vermell i una paravents rosa; en Bru va de color blau i groc. En Ton porta un paravents blau i els pantalons verds.
Rondalla d'un conillet (2005).	Llorigó.	No apareixen personatges masculins.	Marieta Cuacurta (mare)	Gràcies a la mare, la serp no es menja a en Llorigó.	Només apareix la mare (Marieta Cuacurta) i el fill (Llorigó).	El somni d'en Llorigó és poder sortir del cau algun dia.	La mare porta un vestit llarg vermell i un davantal; en Llorigó porta uns pantalons blancs.

TASQUES DOMÈSTIQUES					EMOCIONS		LLENGUATGE	
OCUPACIÓ	TASQUES DOMÈSTIQUES	FEINA FORA DE CASA	ACTIVITATS QUE FAN	JOCS	P. FEMENÍ	P. MASCULÍ	P. FEMENÍ	P. MASCULÍ
No es parla de feines.	Veiem que és la dona la qui prepara el menjar.	Veiem que són els homes els qui treballen al camp.	Tan homes com dones van a dinar al bosc. "El més petit de tots els observa".	Encara que el protagonista és un nen petit, quan es parla de les activitats que fa, mai s'esmenten com si fossin jocs.	No veiem emocions dels personatges femenins.	El protagonista és intel·ligent, mogut, influent i simpàtic.	No apareixen converses entre personatges femenins.	"El més petit de tots", tot i ser un nen, parla amb paraules molt cultes i raona sobre temes de gran importància.
Veiem que la mare ajuda a la criada amb les feines de la casa.	De les tasques domèstiques se'n carreguen la mare i la criada.	No es parla de les feines fora de casa.	La Marisol i els nens es troben a l'escola. La Marisol ajuda a la criada i a la seva mare a cosir i a recollir la seva habitació.	Els nens juguen a espiar a la Marisol.	La Marisol és alegre i carinyosa. Més tard es torna impertinent, un cop ha parlat amb la seva mare es torna molt més responsable.	Els nens se'n riuen de la Marisol	La conversa de la Marisol amb la seva mare és madura.	No apareixen converses
No es parla de feines.	No es parla de tasques domèstiques.	No es comenten feines fora de casa.	La nena passeja la nina i la cuida, li canta cançons i li ensenya a comptar.	Tot el conte tracta del joc al que juga la protagonista, que consisteix en cuidar a la nina.	La nena té un instint maternal: cuida a la seva nina com si fos un bebè de veritat.	No es parla d'emocions del personatge masculí (el doctor).	No apareixen converses.	No apareixen converses

Cuidar els xais, anar a buscar llenya i resar.	La Bernadette apareix netejant i es comenta que està ajudant a la seva mare.	No es parla de les feines fora de casa.	La Bernadette resa, cuida als xais, neteja a casa seva i, amb les seves amigues, van a buscar llenya.	No es comenta que juguin.	La Bernadette expressa la por en nombroses ocasions; les seves amigues en fan mofa.	Els germans de la Bernadette se l'estimen molt. El policia expressa desconfiança cap a les aparicions de la Bernadette.	No apareixen converses; les frases de la Bernadette són curtes i correctes.	No apareixen converses.
Els dos protagonistes porten ofrenes a la Verge, fan excursions...	S'esmenta a la mare com a qui els prepara el menjar, els adverteix dels perills i els demana què han fe durant el dia. Tallar troncs ho fa l'Andrés.	No s'esmenten ocupacions.	L'Andrés talla troncs, pesca i toca l'harmonica. La Carmina se la dibuixa acariciant un gat. La Tia Fermina els dóna berenar.	Ambdós corrent pel camp com a joc.	Es parla de les emocions de la mare on es pot definir com protectora.	No es parla directament de les emocions de l'Andrés, però es transmet el seu costat més bondadós.	No apareixen converses.	El llibre té l'estructura d'una carta escrita per l'Andrés; el llenguatge que utilitza és correcte i no apareix com parla la Carmina.
No es parla de feines.	No es paren de feines més enllà de les esmentades anteriorment.	No s'esmenten ocupacions.	No es parla d'activitats.	No es comenta que juguin.	S'introdueix a la princesa dient que és guapa i bona; expressa el seu amor, l'emoció i l'alegria davant el príncep. Quan perd al príncep "per culpa" de la seva curiositat no menja, ni dorm; es mostra trista i silenciosa, plora molt.	S'introdueix al príncep dient que és un home guapo i pot semblar arrogant. Es diu textualment que és guapo, varonil i bondadós. Es mostra valent i sincer. El metge és dolent i incita la curiositat de la princesa. El rei és opulent i vell.	No es parla de com es comunica la princesa.	S'esmenta que, quan el príncep parla, ho fa de manera clara i serena.
En Jorge conduïx i l'Olga va de paquet. Tan ell com ella participen en concursos esportius.	Encara que no es parla de tasques domèstiques, en Jorge sempre és qui conduïx, mentre que l'Olga va de paquet, llegeix, tira amb arc....	No s'esmenten ocupacions.	Tots dos participen en concursos. L'Olga juga als bols, tir amb arc i patinatge. En Jorge conduïx la vespa, fa salts a la piscina i fa patinatge.	Durant tot el conte estan "jugant" mentre participen a les competicions.	Al principi es parla de la por que té l'Olga per anar amb moto, encara que després aprèn ràpidament com fer de paquet. Més endavant se li acostia un toro i comença a córrer perquè li fa molta por.	En Jorge és valent, àgil, fort i destre; així se'l descriu quan salva a la seva germana del toro. Al final del llibre es diu que tan en Jorge com l'Olga són valents, campions i estudien molt i que és així com és un home de veritat.	No apareixen converses.	No apareixen converses.

L'evolució del rol femení als contes infantils: Estudi del rol femení en una mostra de contes infantils

La Paca és castanyera, d'això exerceix també la Mariuca.	No es parla de tasques de la llar.	Exercir de castanyera suposa treballar fora de casa, i així ho fan tan la Paca com la Mariuca.	Durant tota la història, els dos personatges principals es dediquen a vendre castanyes.	No es parla de jocs.	La Mariuca és molt generosa, empàtica i patidora. La Paca, encara que al principi és exigent i no entén les actituds generoses de la Mariuca, després rectifica i veu	Els personatges masculins són minoria; els àngels són els qui ajuden a la Mariuca, els definim com a generosos.	La Mariuca parla sempre amb respecte i de "vostè"; veiem que és una noia insegura per tal com parla (tot i el caràcter ja definit anteriorment). La Paca parla amb certa	No hi ha converses entre personatges masculins.
Només es parla de l'ocupació d'una senyora que fila.	Les tasques domèstiques del palau les fan els servents (tan homes com dones).	No s'esmenten feines fora de casa.	No es parla d'activitats.	No es comenta que juguin.	La reina plora molt quan encara no és mare. La princesa és una noia curiosa. La filladora és generosa i simpàtica. La fada negra és dolenta. La	El rei és protector i fort. Es descriu el cavaller com a un noi guapo, jove, bo i generós. També veiem que és enamoratís.	No apareixen converses	No apareixen converses
La Mariona es dedica a aprendre a muntar a cavall. En Gil i l'oncle Felip són els qui es cuiden de l'hípica: mantenir els cavalls i fer classes d'equitació.	No es parla de tasques domèstiques com a tals. En el cas d'en Gil i de l'oncle, veiem que, en el cas de viure en una hípica, ells dos són qui en fan les tasques.	No s'esmenten ocupacions fora la d'en Gil i la de l'oncle.	Durant la història, veiem en Gil que va a comprar i, durant la resta de la història, l'activitat que veiem fer és la de muntar a cavall (la fan la Mariona, en Gil i l'oncle).	No es comenta que juguin.	La Mariona expressa el seu entusiasme, és curiosa i sempre dóna idees. És molt constant amb el cavall i millora ràpidament. Seguidament, li sorgeix el somni de guanyar un premi; finalment ho aconsegueix.	El personatge masculí del qual podem definir-ne més el caràcter, és en Gil. Ell és molt educat i molt intel·ligent. També és molt atent amb la Mariona i l'ajuda sempre que pot amb el cavall	La Mariona utilitza, tot i que és petita, un vocabulari molt madur i educat. És molt agraïda.	Tan en Gil com l'oncle Felip són molt educats i sempre esmenten alguna cosa que li serveix d'aprenentatge a la Mariona.
Cuidar al germà	Durant el conte es fa referència a la mare com a persona que cuida de la llar i la Mariona com a qui l'ajuda. No s'anomena al pare.	No s'esmenten ocupacions.	Els pares se'n van de viatge. No es parla de l'escola.	Les amigues de la Mariona van a veure en David. Els nens juguen a cult i amagar.	Instint maternal i protector (Mariona),	En David no té cap actitud fixada, és un bebè).	No apareixen converses	No apareixen converses
Tots els personatges masculins que apareixen són pescadors, tan grans com petits.	No es parla de tasques de la llar, encara que es comenta que la mare és qui espera al fill amb el menjar (podríem interpretar que l'ha fet ella).	Com que l'ofici que es comenta és el de pescador que fan els nens i homes, és una feina que es fa fora de casa.	Les activitats que fan consisteixen en pescar i en quedar amb el dofí per jugar-hi.	Els nens amics d'en Miquel juguen amb el dofí donant-li menjar, jugant amb la pilota i amb aros.	La mare és patidora i cuida molt al seu fill.	El pare explica moltes coses al seu fill i salva al dofí; en Miquel li agafa molta estima al dofí i el cuida molt.	No apareixen converses.	El pare parla amb sabidura i sap el que ha de dir i fer a cada moment. En Miquel parla amb innocència i amb ganes d'aprendre.

<p>Durant el conte, l'ocupació dels personatges és organitzar la festa. Encara que veiem que tant el personatge que porta les flors com qui pentina a la Mariona, són dones.</p>	<p>La mare és qui se'n carrega de la cuina i de cosir. No es parla de tasques que realitza el pare</p>	<p>Encara que no s'esmenta de què treballa el pare, aquest només apareix al final del conte; per tant, podríem deduir que treballa fora de casa.</p>	<p>La Mariona se'n carrega de fer les invitacions, d'ajudar a la mare a la cuina i d'anar a la peruqueria amb la seva mare. La mare cus i cuina. En Joan construeix una parada i el pare se'n carrega dels focs artificials.</p>	<p>Tant nens com nenes juguen a la gallineta cega, a fer punteria...</p>	<p>La Mariona és educada, organitzada, responsable i agraïda. Li encanta emprovar-se vestits.</p>	<p>No veiem clarament les emocions dels personatges masculins; podríem dir que a en Joan li agrada ajudar i és manetes. Veiem el pare totalment deslliurat de l'organització de la festa.</p>	<p>Totes les noies parlen de manera educada. / Les nenes no volen escoltar música militar perquè diuen que elles escolten música bonica.</p>	<p>Tots els nois parlen de manera educada. / Els nens proposen escoltar música militar.</p>
<p>No es parla de l'ocupació de cap personatge rellevant a la història.</p>	<p>No s'esmenten tasques domèstiques.</p>	<p>Com que no es parla de la família ni de les ocupacions, no sabem si algun personatge realitza, o no, alguna feina fora de casa.</p>	<p>Mentre els pares, germans i veïns treballen construint la carrossa, les nenes van a buscar flors. L'oncle Sebastià construeix un helicòpter de flors.</p>	<p>No es comenta que juguin, en comptes d'això, veiem a les nenes interessades en la desfilada de carrosses de flors. A l'hora de la desfilada també veiem participar-hi els nois com a ciclistes de bicicletes decorades amb flors.</p>	<p>La Mariona és educada, gentil, intel·ligent i molt creativa. Les seves amigues i ella demostren la seva delicadesa collint flors.</p>	<p>No podem veure les emocions dels personatges masculins. Podem interpretar que són personatges forts i generosos que recolzen a les noies en els seus projectes i els hi ho construeixen.</p>	<p>Les noies parlen educadament entre elles i es demanen la opinió entre elles. Coincideixen en totes les idees i propostes.</p>	<p>Només llegim converses entre personatges femenins.</p>
<p>No es parla de l'ocupació de cap personatge rellevant a la història.</p>	<p>No s'esmenten tasques domèstiques.</p>	<p>Com que no es parla de la família ni de les ocupacions, no sabem si algun personatge realitza, o no, alguna feina fora de casa.</p>	<p>El pare explica la utilitat d'alguna eina. En Joan pensa quines flors plantar, ratalla arbustos, prepara la pintura i talla la gespa. La Mariona, per un altre costat, planta la gespa, rega les flors i busca l'ombrel·la.</p>	<p>No es comenta que juguin, però junts, en Joan i la Mariona pinten, posen pedres, passen el corró...</p>	<p>La Mariona és curiosa i emprenedora.</p>	<p>En Joan també és curiós i veiem que sempre dona respostes a preguntes plantejades. El pare és qui explica les utilitats d'eines i, quan veu el resultat del jardí, els recompensa regalant-los una tortuga</p>	<p>No apareixen converses</p>	<p>No apareixen converses</p>
<p>S'esmenten oficis com enginyeria, arquitectura, tècnics, etc. Tots ells venen acompanyats de dibuixos d'homes realitzant-los.</p>	<p>Es parla de les dones com a encarregades de cuinar i cuidar als seus fills.</p>	<p>Les feines fora de casa com la d'arquitecte, tècnic... són realitzats fora de casa.</p>	<p>Activitats que fan l'Amadeo i el seu oncle a Birba són anar al cinema, assistir a convencions i veure partits de futbol.</p>	<p>Com que es roben en un altre planeta, els nens juguen a inventar màquines; no es parla del que juguen les nenes.</p>	<p>No veiem emocions dels personatges femenins.</p>	<p>L'Amadeo i el seu oncle són aventurers, curiosos i amb ganes de millorar el món.</p>	<p>No hi ha converses entre personatges femenins.</p>	<p>Les converses entre els homes són amb vocabulari més formal i sempre es parlen respectuosament entre ells.</p>

L'evolució del rol femení als contes infantils: Estudi del rol femení en una mostra de contes infantils

<p>En Barba Blava és feudal, de manera que no s'esmenta cap feina que faci. Les germanes fan totes les feines de la casa (són criades).</p>	<p>De les tasques domèstiques se'n carreguen les germanes, que són les criades d'en Barba Blava.</p>	<p>No es parla de les feines fora de casa.</p>	<p>No en sabem res de les activitats que realitza en Barba Blava; de les criades només se n'esmenten les que realitzen com a obligació: les tasques domèstiques.</p>	<p>No es comenta que juguin.</p>	<p>Una de les dues germanes és curiosa; ambdues són porugues i indefenses.</p>	<p>En Barba Blava té mal geni, és venjatiu i només el veiem content quan les criades fan tota la feina que necessita amb poc a canvi. Els germans són valents i, per tant, són qui salven a les criades.</p>	<p>No apareixen converses</p>	<p>No apareixen converses</p>
<p>No es parla de l'ocupació de cap personatge rellevant a la història.</p>	<p>No s'esmenten tasques domèstiques.</p>	<p>No es parla de les feines fora de casa.</p>	<p>Les activitats que fan són les essencials per desenvolupar la història; és per això que la Penny només es dedica a buscar la pedra màgica i els ratolins a ajudar-la.</p>	<p>No es comenta que juguin.</p>	<p>La Bianca, la ratolineta, té molta iniciativa i ajuda a la Penny a salvar-se; la Medusa és el personatge dolent que reté a la Penny. Per últim, la Penny és religiosa (resa per poder alliberar-se), és poruga, llesta i aconsegueix salvar-se gràcies a l'ajuda dels ratolins.</p>	<p>L'Snoops és qui ajuda a la Medusa a tenir presonera a la Penny; en Bernard (el ratolí) és qui busca solucions i és llest, amb la Bianca aconsegueixen alliberar a la Penny.</p>	<p>No apareixen converses</p>	<p>No apareixen converses</p>
<p>La única feina de la que es parla és la del lleó, que és el perruquer.</p>	<p>No es parla directament de tasques domèstiques. El que podem observar és que la mare d'en Pepito va amb davantal, això ho podríem interpretar com que és ella qui fa les feines de la casa.</p>	<p>No s'esmenten feines fora de casa, excepte la del lleó ja comentada anteriorment.</p>	<p>Les dones que surten a la història estan totes a la perruqueria. Els nens que surten són petits i juguen per entretenir-se.</p>	<p>El porquet petit i en Pepito juguen fent castells amb pots de tint i dibuixen amb xampús.</p>	<p>La mare d'en Pepito es preocupa per la imatge del seu fill i s'enfada dues vegades al llarg de la història. Totes les dones que surten (a la perruqueria) mostren admiració per la núvia que s'hi està pentinant.</p>	<p>Els personatges masculins són dos nens petits. En Pepito té molt clar el que vol però acaba assumint el que la seva mare li mana. S'entreté jugant amb objectes que sap que no pot jugar-hi. El seu amic porc juga amb ell, el podríem considerar un personatge de caràcter obert.</p>	<p>La mare d'en Pepito parla com una dona patidora i amb força caràcter. La resta de dones parlen admirant i llençant floretes a la porqueta que es casa.</p>	<p>El perruquer té molt mala baba i parla com a tal.</p>

La mare i el pare d'en SamSam són superherois; la resta d'amics d'ell també tenen super poders, encara que són petits i no tenen feina.	No es parla de tasques domèstiques.	Tan la mare com el pare treballen fora de casa.	En SamSam va d'una festa a l'altre volant.	Amb en Fantet juga a fet i a amagar.	La SuperJuleta és clara i sincera.	En SamSam és molt detallista, li agrada fer content a tothom encara que també despistat. En Pesolet és amable i en Fantet impacient i interessat.	No apareixen converses entre personatges femenins.	Les converses sempre són entre personatges masculins; aquestes converses s'adapten al vocabulari d'infants entre 5 i 7 anys.
No es parla de feines.	No apareixen tasques domèstiques.	No es comenten feines fora de casa.	La Laura escolta atenta al seu pare. Ell li llegeix un conte.	No es comenta cap joc.	La Laura és lectora, resposable, curiosa i li agrada tenir raó.	El pare és curiós, delicat, lector i llest.	La Laura parla amb innocència i, a vegades, avergonyida pel que pregunta o diu, per tant, insegura.	El pare parla de manera atenta i delicada. Intenta donar sempre respostes a la seva filla.
Només es parla de la mestra.	No s'esmenten tasques domèstiques.	La única feina que s'esmenta és la de la mestra i es fa fora de casa.	La Jana passeja a la Queta i dorm amb ell. En Martí li fa un passeig per la classe corrent. La Queta pinta, es renta...	Com que estan a l'escola no juguen com a tal, però pinten, corren...	La Jana és patidora. La Queta és atrevida, curiosa i responsable. La mestra és dolça i carinyosa.	En Martí és bèstia (passeja a gran velocitat a la Queca). En Pol consola a la Jana.	La mestra parla amb dolçor.	En Pol parla amb tacta i tranquil·litza a la Jana.
Veiem que hi ha la mestra (dona), el fomer (home) i el bomber (home).	No apareixen tasques domèstiques.	De feines fora de casa apareixen la de mestra, la de bomber i la de fomer.	Veiem que l'Enric es passa la història llegint; la seva germana juga amb nines i la mare porta l'Enric amb cotxet mentre llegeix.	El que més li agrada a l'Enric i com millor s'ho passa és llegint.	La mare és qui li dona consells i qui el recolza en tot moment.	L'Enric és somnador, amb una gran passió per la lectura i amb moltes ganes d'aprendre.	La mare parla amb distància i com una persona molt savia.	No apareixen converses entre personatges masculins.
Només es parla de la mestra.	No es parla de tasques domèstiques.	La única feina que s'esmenta és la de la mestra i es fa fora de casa.	Les activitats que fa tothom és la d'anar a visitar el museu. La Carla, a la seva imaginació, cuida al mamut, amb les seves amigues el pentinen, i amb els amics i les amigues hi juguen i el pinten.	Juguen a pujar i a baixar del mamut, a pintar i a pentinar-lo.	La mestra és llesta. La Carla és somnadora, creativa i molt curiosa.	No es parla d'emocions del personatge masculí.	La mestra explica curiositats sobre el mamut amb un llenguatge adequat per nens petits. La Carla parla amb innocència i amb il·lusió pel que fa.	Un company li mana la premsa a la Carla, ho fa amb un llenguatge més aviat sec.

5.2.2. Taula de conclusions

Per últim, podreu trobar la taula amb la qual vaig poder posar en comú i contrastar la informació obtinguda a partir de l'anàlisi de contes i que em va permetre realitzar les conclusions.

	PROTAGONISTA	P. SECUNDARIS	RESOLUCIÓ P.	FAMÍLIA	SOMNIS	VESTIR
40	M	-	M	-	Ajudar a tothom.	F: vestits llargs i davantals. M: Pantalons, camisa i armilla.
50	F	=	F	Mare important	Seguir els passos de la mare*	F: fadilla llarga, vestit, davantal. M: pant+sam.
60	M	M	M	Nuclear, Masculins importants, Nena òrfan	M: guanyar i salvar a tothom. F: aprendre i guanyar.	F: vestit, mocador al cap, davantal. M: camisa/samanteta i pantaló
70	F	M	M	Nuclear / Només pare	Que tot surti com ells/es esperen	F: introducció dels pantalons a les noies (predomini del rosa) M: peto, samarreta, pantalons.

80	M	M	M*f	Només familiars M	Es compleixen	F: faldilla llarga i camisa, vestit, llaç al cap. M: pantaló, samarreta o camisa, boina.
90	F*m	M	=	Nuclear / Només mare	Es compleixen	F: vestit, faldilla, mocador al cap. (predomini del rosa) M: pantaló, samarreta, peto, americana. (predomini del verd).
2000-2010	M	=	M	Nuclear / Només mare	Es compleixen; conseqüències!	F: molta varietat de vestuari. Introducció de complements i predomini del rosa. M: (molta varietat colors).

T- DOMÈSTIQUES	OCUPACIONS / FORA DE CASA.	ACTIVITATS	JOCS	E. FEMENINS	E. MASCULINS	LL. FEMENÍ	LL. MASCULÍ
F: preparen el menjar.	M: treballen al camp. F: es queden a la llar.	F + M: van a menjar junts al bosc.	-	-	Intel·ligent, mogut, influent i simpàtic.	-	Tot i ser un nen, parla de manera culta i raona sobre temes madurs.
F (mare, ajuda criada)	No es defineixen ocupacions, però velem que són els masculins els que treballen fora de casa.	Els femenins van a buscar llenya, ajuden a la mare a cuidar la llar i dels petits. Els masculins fan activitats més elaborades que requereixen més habilitat.	Els masculins espïen al femení. Els femenins juguen a cuidar nines. Ambdós corren pel camp.	Porugues, alegres, protectores i afectuoses.	-	Frases cultes i correctes. Converses madures.	Llenguatge educat i correcte.
M / els i les servents.	Només hi ha una castanyera, que treballa fora de casa. (F)	Tan masculins com femenins fan esports. Encara que és el masculí el qui coneix d'un costat a l'altre.	No juguen.	Porugues, esportistes, guapes, bones, curioses. Algunes són dolentes i desconfiades.	Són valents, àgils forts, destres, salvadors, generosos, protectes. Algun secundari és dolent.	Madures, educades i agraiades.	Clars i serens, educats i intel·ligents.
No se'n parla gaire, però són F.	Totes les ocupacions les fan els masculins i són rellevants per la història gràcies a l'ofici.	Pel desenvolupament de la història, les activitats de les noies són menys importants (a més de més senzilles i delicades). Les dels nois, pel contrari, a part de més importants, requereixen més força.	Nens i nenes juguen al mateix.	protectores, educades, responsables, presumides, delicades i curioses.	Són generosos, destres, forts i curiosos; ecarà que estan força desvinculats emocionalment.	Parlen de manera educada, es demanen opinió i coincideixen.	Educats, intel·ligents i innocència.

F	Només veiem homes enginyers, arquitectes i tècnics. No surten femenins.	Tots els personatges fan allò essencial pel desenvolupament de la història. En un cas, els nens fan una cavana i la nena la vigila, o el pare fuma mentre la nena dirigeix una patrulla infantil de bombers.	Nens i nenes juguen al mateix. Els masculins, però, li gasten una broma a la nena.	tenen iniciativa, són curioses, ambicioses, porugues, inconformistes, ingènues. Algunes són religioses i, de secundaris, són dolentes.	Són llestos, resolutius, mal geni, venjatius, valents, aventurers.	No apareixen converses entre personatges femenins.	Podem destacar el llenguatge formal que utilitzen.
F	Tots els oficis els fan els masculins (guàrdia de seguretat, conductors...), i són importants per l'ofici que fan.	Els nens i les nenes ajuden amb les tasques de la llar, encara que les nenes tenen més tendència a ajudar amb les tasques de l'interior de casa. Una dona visita museus i acaba escombrant una exposició.	A principi de dècada, nens i nenes corren pel camp. A finals de dècada, ambdós miren la televisió.	són creatives, despistades, patoses. Algunes porugues, enginyeres i insegures. Donen consells i són protectores. De secundaris apareixen dolentes i confiades.	Són llestos, despistats, enginyosos. Alguns són agressius i tallats.	Expressen tendresa.	Utilitzen un vocabulari adient per nens i nenes.
No se'n parla explícitament, però a partir de vestuari, comentaris, etc. veiem que són els F.	Trobem un personatge masculí perruquer i un de femení que va a buscar menjar, ambdós fora de casa.	Les dones van a la perruqueria, a buscar menjar, fer el dinar, etc. Els homes llegeixen el diari.	Nens i nenes juguen a fer pilons de caixes, amb la pluja, fet i amagar, a fer música o a patinar.	Esportistes, valentes, responsables, clares, sinceres, senzilles. Alguna s'enfada amb facilitat.	Són obedients, rebels, oberts, curiosos, caòtics, impacients i llestos.	Amb caràcter, tendresa i delicadesa. Sempre que parlen ho fan per a advertir i protegir a personatges masculins.	Expressen mal humor, respecte, entusiasme i sabiduria, ja que sempre tenen respostes per tot.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

6.1. BIBLIOGRAFIA

Rebolledo Deschamps, Marisa. *Siete rompecuentos para siete noches*. 1a ed. Dirección General de la Mujer. Vicepresidencia. Gobierno de Cantabria: Santander, 2009. Pàg. 9.

Centelles, Jaume. *La biblioteca, el cor de l'escola*. 2a ed. Associació de Mestres Rosa Sensat, 2005. Pàg. 22-30.

López Tamés, Román. *Introducción a la literatura infantil*. 2a ed. Murcia: Universidad, Secretariado de Publicaciones, 1990. Pàg. 34-37, 41-43.

Portell Rifà, Joan. *Llegim? Com fer lectors entusiastes*. 1a ed. Barcelona: L'Abadia de Montserrat, 2017. Pàg.17-22.

Delibes, Miguel. *Escribir para niños*. Barcelona: Editorial Fontalba, 1994. Pàg. 16-17.

Centelles, Esther. *El conte des de 1939*. 7a ed. Barcelona: Edicions 62, 1989. Pàg. 6-16.

Finn Garner, James (traducció de Quim Monzó i Maria Roura). *Contes per a nens i nenes políticament correctes*. 1a ed. Barcelona: Quaderns Crema, 1995. Pàg. 11-12.

Real, Neus i Corroero, Cristina. *La literatura a l'educació infantil*. 1a ed. Associació de Mestres Rosa Sensat, 2017. Pàg. 52-54.

Abeyà, Elisabet. *M'expliques un conte? (Temes d'infància)*. 1a ed. Associació de Mestres Rosa Sensat, 2010. Pàg. 90-91.

Teixidor, Emili. *La lectura i la vida: Com incitar els nens i els adolescents a la lectura: una guia per a pares i mestres*. 1a ed. Labutxaca, 2012. Pàg. 20-23.

6.2. WEBGRAFIA

La mochila violeta. Asociación Mujeres Politólogas: Natalia Enguix Martínez i Cristina López Torres. 2014. Junta de Andalucía. Accés: 10 octubre 2018. URL: http://www.juntadeandalucia.es/educacion/agaeve/docs/la_mochila_violeta.pdf

Publicaciones Didácticas - Revista profesional de investigación, docencia y recursos didácticos: El abandono escolar en edad temprana (Nº 35). 2013. Publicaciones Didácticas. Accés: 10 octubre 2018. URL: <https://studylib.es/doc/5885022/la-literatura-infantil--el-conte>

Repensant el conte infantil des d'una perspectiva de gènere: literatura no sexista a la ciutat de Terrassa. Maria Boncompte Izquierdo, Elena Blanco Soria i Alcira Padin Torres. 2016. Beca de recerca Maria Verger 2015. Accés: 10 octubre 2018. URL: https://synusia.cc/sites/default/files/BMV_InformeFinal.pdf

Literatura infantil. 2011. EcuRed. Accés: 10 octubre 2018. URL: https://www.ecured.cu/Literatura_infantil

La importancia de la literatura infantil en el desarrollo del niño. 2012. Fude. Accés: 10 octubre 2018. URL: <https://www.educativo.net/articulos/>.

Importancia y beneficios de los cuentos. 2013. Mundo Primaria. Accés: 10 octubre 2018. URL: <https://www.mundoprimaria.com/primaria/la-importancia-de-los-cuentos-infantiles.html>

Vladimir Propp. 2018. Wikipedia. Accés: 10 octubre 2018. URL: https://es.wikipedia.org/wiki/Vlad%C3%ADmir_Propp

Què és el sexisme? 2017. Educant sense sexisme. Accés 10 octubre 2018. URL: <http://apssalut4tesoc.weebly.com>

Autors i tendències de la literatura infantil i juvenil valenciana (1975-2014). Francesc Gisbert i Muñoz. 2014. Universitat d'Alacant. Accés: 10 octubre 2018. URL: https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/51857/1/tesis_gisbert_munoz.pdf

Literatura infantil. 2018. Viquipèdia. Accés: 10 octubre 2018. URL:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Literatura_infantil

¿Qué diferencia hay entre el machismo y el sexismo? Eulalia Pérez. 2008. Mujeres en Red: El Periódico Feminista. Accés: 10 octubre 2018. URL: <http://www.mujeresenred.net/spip.php?article1456>

ISLÀNDIA: Dibuixa contes. 2018. Rac105. Accés: 10 octubre 2018. URL: <https://www.rac1.cat/a-la-carta/cerca?text=dibuixa%2520contes&programId=islandia&sectionId=&from=&to=>

